Õppeasutus: Tartu Kutsehariduskeskus
Õppeasutuse kood: 75024308

Õppekava kinnitatud
Direktori kk nr 559
2010-04-08

ÕPPEKAVA REGISTREERIMISLEHT

.....

Õppekava rühm: Reisimine, turism ja vabaajaveetmine
(ISCED 97 liigituse järgi)

Õppekava: Loodusturismikorraldus
(nimetus eesti keeles)

Nature Tourism Management
(nimetus inglise keeles)

Õppekeel: eesti keel

Kutseõppe liik	kutseõpe keskhariduse baasil
Maht õppenädalates (õn)	80

Õppekava koostamise alus:
Loodusturismikorralduse õppekava koostamise aluseks on turismierialade riiklik õppekava Haridus- ja Teadusministeeriumi määrus nr 7, 05.02.2008

Õppekava eesmärgid ja ülesanded :
Riikliku õppekavaga kehtestatud kutseõppe eesmärgiks on võimaldada õppijal omandada teadmised, oskused ja hoiakud töötamiseks reisimise, turismi ja vaba aja veetmise organisatsioonides ja ettevõtetes ning eeldused õpingute jätkamiseks ja elukestvaks õppeks.
Riikliku õppekavaga kehtestatud kutseõppe ülesandeks on ette valmistada selline töötaja, kes:
1) väärtustab oma kutseala ning arendab oma kutseoskusi;
2) oskab planeerida, teostada, hinnata ja arendada oma tööd;
3) oskab iseseisvalt rakendada oma kutse- ja erialaseid teadmisi ning oskusi erinevates töösituatsioonides;
4) on orienteeritud kvaliteetsete õpi- ja töötulemuste saavutamisele;
5) vastutab enda ja kaastöötajate turvalisuse eest ning tuleb toime ohuolukordades;
6) töötab oma tervist ja keskkonda säästes;
7) oskab teha eetilisi ja seaduspäraseid valikuid ning on vastutusvõimeline;
8) omab suhtlus- ja teenindusvalmidust ning -oskusi;
9) omab analüüsimise ja teabe hankimise oskusi ning valmisolekut meeskonnatööks.

Nõuded õpingute alustamiseks:
Loodusturismi korralduse õppekava alusel võib õppima asuda õppija, kes on omandanud keskhariduse ning kelle eesti keele oskus on vähemalt kesktasemel.

Õppekava struktuur:

1. Üld- ja põhiõpingute moodulid (sh praktika), 72 õn

Sissejuhatus reisimise, turismi ja vaba aja veetmise valdkonna kutseõpingutesse , 1 õn; Majandus- ja ettevõtlusõpe, 3 õn; Töökeskkonnaõpe, 2 õn; Klienditeenindusõpe, 4 õn; Arvuti- ja asjaajamisõpe , 3 õn; Kutsealane inglise keele õpe , 5 õn; Kutsealane võõrkeeleõpe (soome keel), 4 õn; Turismimajandusõpe, 5 õn; Turismigeograafiaõpe, 6 õn; Looduskeskkonnaõpe , 10 õn; Looduse vahendusõpe , 6 õn; Loodusreisi korraldusõpe , 3 õn; Loodusturismikorralduse praktika , 20 õn; Loodusturismikorralduse eriala lõpueksam , 0 õn

2. Valikõpingute moodulid, 8 õppenädalat

Seiklusmatkad, 1 õn*; Matkatreeneri spordiosa, 1 õn*; Noorsootöö ja laagrite korraldamine, 1 õn*; Loodusfotograafia, 1 õn*; Inimese anatoomia ja füsioloogia, 1 õn*; Arvutiõpetus edasijõudnutele, 1 õn*; Mänguõpetus ja animatööri töö, 1 õn*; Kutsalane saksa keele õpe, 2 õn*; Sündmuskorraldus, 1 õn*; Kutsealane vene keele õpe, 2 õn*; Spaa teenused, 1 õn*

Nõuded õpingute lõpetamiseks:
Õpingud loetakse lõpetatuks, kui loodusturismi korralduse õppekava on täidetud täies mahus ja saavutatud õppekavas esitatud õpitulemused ning sooritatud positiivsele tulemusele eriala lõpueksam.

Lõpetamisel väljastatavad dokumendid:
Kooli lõputunnistus kutseõppe keskhariduse baasil läbimise kohta ja hinneteleht.

Õppekava vastab sisuliselt ja vormistuslikult esitatud nõuetele **..... 2010. a.**

.....

/ees- ja perenimi, allkiri/
Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskuse Kutsehariduse osakonna peaspetsialist

Õppeasutus: **Tartu Kutsehariduskeskus**
Õppeasutuse kood: **75024308**

Aadress: **Kopli 1**
Telefon/Faks: **+372 7 361 866 / +372 7 361 867**
e-post: **info@khk.tartu.ee**

Õppekavarühm: Reisimine, turism ja vabaajaveetmine

Õppekava: **Loodusturismikorraldus**

Nature Tourism Management

Kutseõppe liik: kutseõpe keskhariduse baasil

Õppeakava maht õppenädalates: 80

Õppekeel: eesti keel

Kinnitan direktor Andrus Kompus /...../

käskkiri nr 559, kuupäev 08.04.2010 pitser

Kooskõlastatud

kooli õppenõukogu protokoll nr 65, kuupäev 08.04.2010

kooli nõukogu protokoll nr 62, kuupäev 22.03.2010

Kontaktisik Reeli Engelbrecht /...../

turismiosakonna juhataja (lapsehoolduspuhkusel)

+372 7 361 812, reeli.engelbrecht@khk.tartu.ee, +372 7 361 867

Registreeritud Eesti Hariduse Infosüsteemis: 08.04.2010

Õppekava kood: 103066

Sisukord

I Üldosa **3**
Õppekava koostamise alus 3
Õppekava eesmärgid ja ülesanded 3
Nõuded õpingute alustamiseks 3
Õppekava struktuur 4
Praktikakorraldus 6
Valikõpingute valiku võimalused ja tingimused 6
Üldised hindamise põhimõtted 7
Nõuded õpingute lõpetamiseks 7
Lõpueksami läbiviimise juhend 7
Õppekava koostajad 7
II Moodulite kirjeldused **8**
Sissejuhatus reisimise, turismi ja vaba aja veetmise valdkonna kutseõpingutesse 8
Majandus- ja ettevõtlusõpe 10
Töökeskkonnaõpe 12
Klienditeenindusõpe 14
Arvuti- ja asjaajamisõpe 16
Kutsealane inglise keele õpe 18
Kutsealane võõrkeeleõpe (soome keel) 20
Turismimajandusõpe 22
Turismigeograafiaõpe 25
Looduskeskkonnaõpe 28
Looduse vahendusõpe 33
Loodusreisi korraldusõpe 37
Loodusturismikorralduse praktika 40
Loodusturismikorralduse eriala lõpueksam 42
III Valikõpingute moodulid **44**
Seiklusmatkad 44
Matkatreeneri spordiosa 45
Noorsootöö ja laagrite korraldamine 46
Loodusfotograafia 47
Inimese anatoomia ja füsioloogia 48
Arvutiõpetus edasijõudnutele 50
Mänguõpetus ja animatööri töö 51
Kutsalane saksa keele õpe 52
Sündmuskorraldus 53
Kutsealane vene keele õpe 54
Spaa teenused 55
LISAD **56**
LISA 1: Õppebaasi kirjeldus 56

I Üldosa

Õppekava koostamise alus

Loodusturismikorralduse õppekava koostamise aluseks on turismierialade riiklik õppekava Haridus- ja Teadusministeeriumi määrus nr 7, 05.02.2008

Õppekava eesmärgid ja ülesanded

Loodusturismi korralduse õppekavaga kehtestatud kutseõppe eesmärgiks on tagada õppijate valmisolek pakkuda klientidele elamusrikkaid, turvalisi, loodust säästvaid, loodusväärtustel tuginevaid tootepakette: loodusmatku, -retki, õppekäike jm.

Loodusturismi korraldaja võib töötada:
-Loodusturismi korraldajana, kes tegeleb loodusturismi toodete pakettimise, pakkumise, müügi ja turunduse ja läbiviimisega ning tootearendusega.
-Retkejuhina, kes oskab viia läbi temaatilisi retki nii loodusradadel kui radadeta maastikul. Retkejuht tunneb looma- ja taimeriiki, oskab oma klientidele vahendada looduse sõnumit. Retkejuht oskab kavandada loodusretke kui tervikpaketti, arvestada klientide füüsiliste, sotsiaalsete, aineliste riskidega, neid maandada, instrueerida klienti looduses liikumiseks, anda vajaduse korral esmaabi ja käituda õigesti kriisiolukorras. Retkejuht tunneb Eesti matka- ja loodusradasid, oskab neid planeerida ja koostada radade kohta kirjalikku jaotusmaterjali.
-Loodusturismi teabepunkti konsultandina, kes omab ülevaadet piirkonna loodusväärtuste ja nende hetkeseisundi kohta, jagab klientidele infot, materjale ning soovitusi külastatavate objektide kohta. Konsultant kogub klientidelt tagasisidet ja ettepanekuid, mis on aluseks tootepakettide täiustamisel ning turismiobjektide arendamisel, osaleb vajaduse korral piirkonna turismipotentsiaali arendamises.
-Looduskooli juhendajana, kes tutvustab oma klientidele loodusväärtusi ning selgitab looduses toimivaid protsesse ja arenguid. Looduskooli juhendaja missiooniks on loodust ja keskkonda väärtustavate hoiakute kujundamine. Olulisel kohal tema töös on sihtgrupi eripära arvestamine ja loodussõnumi edasiandmine sihtgrupile mõistetavate vahenditega.
-Loodusturismi korraldajal on eeldused luua ka oma ettevõte.

Loodusturismi korralduse õppekava ülesandeks on valmistada õppurid ette praktiliseks ja teoreetiliseks lõpueksamiks, mille edukas sooritamine kinnitab lõpetaja valmisolekut siirduda tööturule. Õppekava omandatakse läbi teooriaõppe, koolipraktika ja praktika töökeskkonnas.
Kutseõppe ülesandeks on ette valmistada selline töötaja, kes:
1) väärtustab oma kutseala ning arendab oma kutseoskusi;
2) oskab planeerida, teostada, hinnata ja arendada oma tööd;
3) oskab iseseisvalt rakendada oma kutse- ja erialaseid teadmisi ning oskusi erinevates töösituatsioonides;
4) on orienteeritud kvaliteetsete õpi- ja töötulemuste saavutamisele;
5) vastutab enda ja kaastöötajate turvalisuse eest ning tuleb toime ohuolukordades;
6) töötab oma tervist ja keskkonda säästes;
7) oskab teha eetilisi ja seaduspäraseid valikuid ning on vastutusvõimeline;
8) omab suhtlus- ja teenindusvalmidust ning -oskusi;
9) omab analüüsimise ja teabe hankimise oskusi ning valmisolekut meeskonnatööks.

Nõuded õpingute alustamiseks

Loodusturismi korralduse õppekava alusel võib õppima asuda õppija, kes on omandanud keskhariduse, kelle eesti keele oskus on vähemalt kesktasemel ja kelle tervislik seisund võimaldab õppida ning töötada valitud erialal.
Vastuvõtuks esitatavad dokumendid on sätestatud kooli vastuvõtu korras.
Vastuvõtukomisjoni poolt viiakse läbi kirjalik eriala sobivustest ning individuaalne vestlus õpilaskandidaadiga. Õpilase vastuvõtu üle otsustab vastuvõtukomisjon.

Õppekava struktuur

Jrk nr	Moodulite/üldharidusainete nimetused	Kogumaht (õn)	Maht (õn) 1. õppeaastal			Maht (õn) 2. õppeaastal		
			Auditoorne ja praktiline töö	Praktika	Kokku	Auditoorne ja praktiline töö	Praktika	Kokku
I	**Üld- ja põhiõpingud**	**72**	28	10	38	24	10	34
1	Sissejuhatus reisimise, turismi ja vaba aja veetmise valdkonna kutseõpingutesse	1	1	0	1	0	0	0
2	Majandus- ja ettevõtlusõpe	3	2	0	2	1	0	1
3	Töökeskkonnaõpe	2	2	0	2	0	0	0
4	Klienditeenindusõpe	4	2	0	2	2	0	2
5	Arvuti- ja asjaajamisõpe	3	2	0	2	1	0	1
6	Kutsealane inglise keele õpe	5	2	0	2	3	0	3
7	Kutsealane võõrkeeleõpe (soome keel)	4	2	0	2	2	0	2
8	Turismimajandusõpe	5	3	0	3	2	0	2
9	Turismigeograafiaõpe	6	3	0	3	3	0	3
10	Looduskeskkonnaõpe	10	6	0	6	4	0	4
11	Looduse vahendusõpe	6	2	0	2	4	0	4
12	Loodusreisi korraldusõpe	3	1	0	1	2	0	2
13	Loodusturismikorralduse praktika	20	0	10	10	0	10	10
14	Loodusturismikorralduse eriala lõpueksam	0	0	0	0	0	0	0
II	**Valikõpingud**	**8**	2	0	2	6	0	6
1	Seiklusmatkad	1						
2	Matkatreeneri spordiosa	1						
3	Noorsootöö ja laagrite korraldamine	1						
4	Loodusfotograafia	1						

Jrk nr	Moodulite/üldharidusainete nimetused	Kogumaht (õn)	Maht (õn) 1. õppeaastal			Maht (õn) 2. õppeaastal		
			Auditoorne ja praktiline töö	Praktika	Kokku	Auditoorne ja praktiline töö	Praktika	Kokku
5	Inimese anatoomia ja füsioloogia	1						
6	Arvutiõpetus edasijõudnutele	1						
7	Mänguõpetus ja animatööri töö	1						
8	Kutsalane saksa keele õpe	2						
9	Sündmuskorraldus	1						
10	Kutsealane vene keele õpe	2						
11	Spaa teenused	1						

Praktikakorraldus

Praktika toimub töökeskkonnas juhendaja juhendamisel ja peab vastama tingimustele, mis võimaldavad õpieesmärkide täitmise ning õpitud teadmiste ja oskuste praktilise rakendamise töökeskkonnas. Praktika toimub kooli poolt aktsepteeritud praktikaettevõtetes. Kool kindlustab õppijad praktikakohtadega, tagab praktika toimumise õppekavas ettenähtud mahus ja eesmärkide kohaselt, praktika koolipoolse juhendamise ja praktika tulemuslikkuse hindamise.
Kooli, õpilase ja praktikaettevõtte vahelised suhted reguleeritakse enne praktika algust sõlmitava kolmepoolse lepinguga.
Praktikat sooritatakse erinevates loodushariduskeskustes ja loodusturismi ettevõtetes.
Praktika jooksul toimub eelnevalt õpitud teoreetiliste teadmiste kinnistamine.
Praktika toimub 20 õppenädala ulatuses. Sellest 10 õppenädalat toimub I kursusel ja 10 õppenädalat II kursusel.
Praktika eesmärgiks on saada ettekujutus ja oskused töötamaks loodusturismi ettevõttes, analüüsida oma edasise karjääri võimalusi, saada objektiivne enesehinnang sobivuse kohta töötamiseks valitud erialal, rakendada õppeprotsessi käigus omandatud teadmisi ja oskusi töösituatsioonis ning saada hinnang oma kutsealasele kompetentsusele, arendada praktilisi kutsealaseid oskusi ning kujundada õiged hoiakud ja väärtushinnangud.

Sobivateks praktikakohtadeks on:
-RMK puhkemajanduse regioonid
-loodushariduskeskused
-koolimetskonnad
-Keskkonnaameti regioonid
-maaturismi ettevõtjad
-teemapargid
-loodusturismi korraldajad
-looduskoolid

Valikõpingute valiku võimalused ja tingimused

Valikaine valitakse õppekavaga määratud õppeainete hulgast kas õpilase, kooli või tööandjate volitatud esindaja poolt. Valitud õppeaine tuleb õppekava täitmiseks läbida.
Õpilaste valiku puhul avatakse valikaine kursus, kui selle valib vähemalt 1/2 õpperühma õpilaste arvust.
Kool võib vajaduse korral kooli õppekava valikõpingute moodulite osas kord aastas muuta.
Kooli õppekava uuendatud versiooni kinnitab kooli direktor, kooskõlastades selle eelnevalt õppenõukogu ja kooli nõukoguga.

Üldised hindamise põhimõtted

Hindamise aluseks on koolis kehtestatud hindamise kord (Õppekorralduseeskiri).
Hindamise eesmärgid on:
- motiveerida õpilasi sihikindlalt õppima;
- suunata õpilase enesehinnangu kujunemist;
- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja arengu toetamisel;
- anda õpilasele, õpetajale ja tööandjale teavet õpilase õpiedukusest.

Hindamisel kasutatakse arvestuslikku ja kokkuvõtvat hindamist. Kokkuvõtva hindamise ülesandeks õppekavas on anda informatsiooni mooduli eesmärkide saavutatuse kohta. Kokkuvõttev hindamine toimub mooduli lõpus.

Nõuded õpingute lõpetamiseks

Õpingud loetakse lõpetatuks, kui loodusturismi korralduse õppekava on täidetud täies mahus ja saavutatud õppekavas esitatud õpitulemused ning sooritatud positiivsele tulemusele eriala lõpueksam.

Lõpueksami läbiviimise juhend

Lõpueksamiga õppija kinnistab õige suhtumise, vajalikud teadmised ja oskused töötamiseks organisatsioonis, mille tegevuste hulka kuulub rekreatiivsete teenuste pakkumine ettevõtlus-, mittetulundus- või avalikus sektoris. Õppija süvendab oma kutseoskusi, rakendab omandatud teoreetilisi ja praktilisi teadmisi ning oskusi igapäevastes tööga seonduvates enamlevinud situatsioonides. Õppija süvendab oma analüüsi- ja probleemide lahendamise oskust. Lõpueksamiga taotletakse, et õppija oskab koguda autoriteetsetest allikatest informatsiooni, seda töödelda, analüüsida ja edasi arendada terviklikuks, praktilise väärtusega ning kõigile vormistusnõuetele vastavaks lõputööks. Õppija on valmis sisenema tööturule.

Lõputöö vormistatkase lähtuvalt koolis kehtestatud vormistusnõuetest ning esitatakse kaitsmisele koos eriala spetsialisti retsensiooniga.
Lõpueksami hinde kujunemisel arvestatakse töö nõuetekohast vormistust, töö prakitlist teoastust ning kaitsmist.

Õppekava koostajad

Reeli Engelbrecht
Lili Kängsepp
Annereet Paatsi
Külli Toots

II Moodulite kirjeldused

Mooduli nimetus:	**Sissejuhatus reisimise, turismi ja vaba aja veetmise valdkonna kutseõpingutesse**
Maht õppenädalates :	1
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised reisimise, turismi ja vaba aja veetmise valdkonnast, õppekavast ning selle täitmisega seonduvatest nõuetest. Õpitu motiveerib õpilasi väärtustama ja hindama valitud kutseala. Mooduli läbimine annab õppijale ülevaate õppetöö korraldusest koolis, õppija õigustest ja kohustustest ning kasutatavatest õppemeetoditest ja -materjalidest. Õppija omandab iseseisva töö, kutsealase informatsiooni hankimise, töötlemise ja kasutamise oskusi. Õpetus toetab õppija ühistööoskuste, probleemide lahendamise, kriitilise mõtlemise, analüüsi- ja suhtlemisoskuste arengut ning annab eeldused erialaste oskuste ja teadmiste arendamiseks ning edasisteks kutsealaõpinguteks.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Puuduvad
Õppesisu:	<u>Õpperühma ja kooliga tutvumine</u> Kooli erinevad teenindusüksused. Kes on koolis kes? Kelle poole, millise probleemiga pöörduda? Asjaajamise kord <u>Kooli infosüsteem ja kodukord</u> Kooli kodulehekülg ja õpilase portaali kasutamine. Tunniplaan. Õppekorralduseeskiri, õpilaste sisekorra eeskirjad ja õpilast puudutav asjaajmine. Õppematerjalidele juurdepääs infossteemi kaudu. Õppematerjalid, nende paljundamine. <u>Valdkonna üldine olemus ja omavahelised seosed</u> Valdkonna elukutsete kuvandid ja väärtustamine. Kutsealased infokanalid. Kutsestandardid. Valdkonna ettevõtete külastus. <u>Kutseala</u> Kutseala infokanalid. Kutsealal töötajale esitatavad nõuded - isiksuse omadused, sotsiaalsed oskused ja omadused; erialased oskused, hoiakud ning suhtumised <u>Õppekava ja õppemeetodid</u> Õpingute struktuur, õppekava sisu ja ülesehitus; eriala omandamine ning lõpueksamid; hindamise alused. Erinevad õppemeetodid (loengud, seminarid, harjutustunnid, iseseisev teoreetiline ja praktiline töö, projektitöö; rühmatöö jne). Kirjalike tööde jt kodutööde üldised koostamise, esitamise ja hindamise põhimõtted.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb -õppetöö korraldust koolis -õppekava ülesehitust ja nõudeid -erinevaid õppemeetodeid -reisimise, turismi ja vaba aja veetmise valdkonna toimimis- ja tegutsemispõhimõtteid -õpitava eriala kutsestandardit ja kutsenõudeid -kirjalike tööde ja suulise esitluse nõudeid Õppija oskab -orienteeruda kutseõppeasutuse õppekeskkonnas -hinnata enda sobivust valitud kutsealal töötamiseks -valida sobivaid õppemeetodeid iseseisvalt õppimiseks -teha rühmatööd -hankida, töödelda ja kasutada õppematerjale ja kutsealast informatsiooni

Hindamine:	Moodul lõppeb arvestusega, milleks on ülesanne kooli, õppekorralduse, kasutatavate õppemeetodite ja õpitava eriala õppekava kohta

Mooduli nimetus:	**Majandus- ja ettevõtlusõpe**
Maht õppenädalates :	3
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija teab Eesti majanduse arengusuundi ühtses Euroopa Liidu majandusruumis, peamisi äri- ja töösuhteid reguleerivaid õigusakte, organisatsiooni töökorralduse, juhtimise ja organisatsioonikäitumise aluseid ning kvaliteedisüsteeme. Õppija arendab majandusliku mõtlemise, ettevõtte äriplaani koostamise, töökorralduse ning ettevõtjana tegutsemise oskusi. Mooduli läbimine toetab õppija ühistööoskuste, probleemide lahendamise, kriitilise mõtlemise, analüüsi- ja suhtlusoskuste arengut. Mooduli läbimine loob eeldused erialaste oskuste ja teadmiste arendamiseks ning edasisteks kutsealaõpinguteks.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Puuduvad
Õppesisu:	**Äri- ja tööõiguse alused (1 õn)** : <u>Eesti Vabariigi õigussüsteem</u> Erinevad õiguse valdkonnad, nende olemus ja sisu. <u>Tsiviilseadustiku üldosa seadus</u> Tsiviilseadustiku üldosa seaduse olemus ja roll äri- ja tööõiguslikes suhetes <u>Võlaõigusseadus</u> Võlaõigusseaduse olemus ja roll äri- ja tööõiguslikes suhetes. Peamised lepingute liigid, nende iseloomustus ja kasutusala. Lepingute koostamine. <u>Äriseadustik</u> Äriseadustiku olemus ja roll juriidilise isiku asutamisel ning teistes äriõiguslikes suhetes <u>Tarbijakaitseseadus</u> Tarbijakaitseseaduse olemus ja roll äriõiguslikes suhetes. Tarbija õigused. <u>Tööõigus</u> Tööõiguse olemus; töölepingu eristamine teistest töö tegemiseks sõlmitavatest lepingutest ja avalikust teenistusest; töösuhte pooled; töösuhte poolte õigused ja kohustused; töölepingu sõlmimine; katseaeg; töölepingu muutmine; töölepingu lõpetamine; töö- ja puhkeaeg; puhkus; töö tasustamine; kulutuste hüvitamine töötajale; töötaja vastutus; töövaidluste lahendamine <u>Vaidluste lahendamine</u> Äri- või töösuhetest tulenevate vaidluste lahendamise erinevad võimalused, kohtumenetlus; töövaidluskomisjon **Majanduse alused (1 õn)** : <u>Majandusteaduse olemus, põhiülesanded.</u> Mikro- ja makromajanduse uurimissuunad. Vajadused. Ressursid. TVK. Majandussüsteemid. Majandusmudelid. <u>Turg.</u> Turgude liigid. Nõudmine. Pakkumine. Turutasakaalu tekkimine. Tööjõuturg. <u>Konkurents</u> Turustruktuurid. Täielik konkurents. Monopolistlik konkurents. Monopol. Oligopol. <u>Riigi majanduslikud funktsioonid</u> Riigi roll. Maksusüsteem. Tulude ümberjaotamine. <u>Tootmine ja kulud.</u> Ettevõtte kulude liigid. Tulud. Kasum. **Ettevõtluse alused (1 õn)** : <u>Ettevõtlusvormi valik.</u> Ettevõtlusvormide erinevused. FIE, OÜ, AS, TÜ, UÜ. <u>Ettevõtja. Ettevõte. Ettevõtlusprotsess.</u> Ettevõtja isik. Alustamist mõjutavad tegurid. Ettevõtluskeskkond. <u>Äriidee leidmine.</u> Äriideede genereerimise meetodid. Äriidee hindamine. Innovatsioon. Loovus.

	Äriplaani koostamise põhimõtted. Eesmärk. Toode ja teenus. Tootmine. Personal. Finantseerimine. Riskid. Ettevõtlust toetavad tugisüsteemid. EAS. Mentorlus. Nõustamiskeskused.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: -ühiskonnas toimivaid peamisi majandusprotsesse -Eesti majanduse arengusuundi ühtses Euroopa Liidu majandusruumis -ettevõtte finantseerimise põhimõtteid -ettevõtjana tegutsemise võimalusi ja põhialuseid -peamisi äri- ja töösuhteid reguleerivaid õigusakte -töölepingu osapoolte seadusega sätestatud õigusi ja kohustusi, sh. töölepingu sõlmimise, muutmise ja lõpetamise aluseid -organisatsioonikäitumise ning juhtimise aluseid ja kvaliteedisüsteeme Õppija oskab: -koostada FIE või väikeettevõtte äriplaani -planeerida oma erialast tööd väikeettevõtja või FIE-na -korraldada tööd ja arvestada personalikulusid -planeerida töö- ja puhkeaega -kasutada Internetiportaalide abi tööprotsesside juhtimise ja dokumentide vormistamisel
Hindamine:	Mooduli hinne kujuneb: -arvestustööd majanduse, ettevõtluse, äri-ja tööõiguste aluste kohta (40%) -õpimapp praktilistest kirjalikest töödest (60%): koostatud väikeettevõtte lihtsustatud või FIE äriplaan; iseseisvad kirjalikud tööd; rühmatööde kokkuvõtted; õppija poolt vajalikuks peetud õppematerjalid; enesehinnang

Mooduli nimetus:	**Töökeskkonnaõpe**
Maht õppenädalates :	2
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised tööohutuse ja -tervishoiu õiguslikest alustest, keskkonnaohutuse nõuetest ja jäätmemajanduse korraldamisest. Õppija omandab oskused tegutsemiseks ohuolukordades ja õnnetusjuhtumite korral ning oskab anda esmaabi.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Puuduvad
Õppesisu:	**Esmaabi (1 õn)** : Vältimatu ehk elupäästev esmaabi. Mõisted. Abikutse 112. Kannatanu seisundi hindamine. Elustamine. Teadvusetu kannatanu abistamine. Kliiniline ja bioloogiline surm. Teadvusetu kannatnu abistamine. Stabiilne küliliasend. Shokk, selle tunnused. Anafülaktiline shokk. Esmaabi shoki puhul. Esmaabi traumade korral. Peatraumad. Tegutsemine peatrauma korral. Rindkere ja kõhuõõne vigastuste esmaabi. Kuidas käituda tõenäolise selgroovigastusega patsiendiga. Esmaabi luumurdude korral. Sidemed ja sidumine. Esmaabi krampide korral, ninaverejooksu, silmavigastuste puhul. Mida teha, kui võõrkeha on hingamisteedes. Esmaabi krampide korral. Kuidas aidata ninaverejooksu puhul. Mida teha, kui võõrkeha on hingamisteedes? Silmavigastuste esmaabi. Mürgitused. Mürkide toimimisviis. Esmaabi mürgitusjuhtude korral. Vaktsineerimine. Mürgised loomad Eesti looduses. Esmaabi rästiku hammususe ja putuka"hammustuse" korral. Vaktsineerimine puukentsefaliidi vastu. Mürkide toimimisviis: suu kaudu, naha kaudu, hingamisteede kaudu, süstimise teel. Mürgituste esmaabi. Esmaabi kuumakahjustuste korral. Päikesepiste, kuumapööritus, kuumakurnatus, kuumarabandus. Tegutsemine ja esmaabi kuumakahjustuste korral. Põletused. Põletuste esmaabi. Külmakahjustused. Kuidas aidata hüpotermia korral. Hüpotermia, hüpotermia staadiumid. Kuidas aidata hüpotermia korral. Looduses hättasattununa ellujäämiseks vajalikud teadmisd ja oskused. Ohutu liikumine talvises looduses, jääl, metsas, tundrul. Kuidas hättasattununa ennast aidata. Hädasignaalid. Hädaabipakk. Esmaabivahendid Miinimumnõuded emaabivahenditele. Esmaabivahendite kasutamine. Looduses liikuja esmaabivahendid. Toit ja liikumine. Energiavajadus erinevate tegevuste korral. Toidu kolm põhilist koostisosa. Esmaabi ja reisimine. Esmaabi ja ravi saamise võimalused välisriikides. Euroopa Ravikindlustuskaart. Reisikindlustus. Vaktsineerimine. Info saamine enne välisriiki siirdumist. **Tööohutuse ja töötervishoiu alused (1 õn)** : Tööohutus ja töötervishoid Tööohutuse ja töötervishoiu seadus; töökorraldus riigi- ja ettevõtte tasandil. Töökeskkond: töökoht, töövahend. Tööolme. Ergonoomia. Tööandja ja töövõtja kohustused ja õigused. Töötervishoiu ja tööohutuse korraldus ettevõttes. Töökeskkonnaspetsialist. Tervisekontroll. Haigekassa. Töötaja juhendamine ja väljaõpe töökohal. Tööõnnetus. Riskianalüüs. Tööõnnetuse registreerimine, teatamine, uurimise kord. Kannatanu tervisliku seisundi kindlakstegemine. Teatamine õnnetusjuhtumistest hädaabinumbrile. Esmaabi vahendid töökohal. Kutsehaigestumine; töövõimlemine

Ohuõpetus
Töökeskkonna ohutegurid ja ohutusjuhendid. Elektri- ja kütteseadmed. Kuvariga töötamine. Eririietus. Isikukaitsevahendid, valimine ja kasutamise kord. Õnnetusoht. Käitumine ohuolukorras. Ohuolukordade vältimine. Eriolukorrad. Ohutust tagavad vahendid. Tuleohutus. Tulekustutusvahendid. Terrorism. Pommiähvardus. Turvasüsteemid. Teatamine eriolukordadest ja tulekahjudest
Keskkond ja jäätmemajandus
Keskkonnastrateegia ja säästva arengu põhimõtted. Keskkonnasõbraliku tarbimise põhimõtted majutusasutustes. Ökomärgised. „Roheline võti“. Jäätmete teke, liigitus. Keskkonnareostus; nende ennetamine ja vältimine. Ohtlikud jäätmed.

Hinnatavad õpitulemused:

Õppija teab ja tunneb:
-tööohutust ja -tervishoidu reguleerivaid õigusakte
-ohuolukordade ennetamise reegleid
-tule- ja liiklusohutuse nõudeid
-isikliku hügieeni nõudeid
-turvasüsteemide kasutusvaldkondi
-jäätmemajanduse korraldust
-päästeteenistuse korraldust.
Õppija oskab:
-rakendada tööohutuse ja -tervishoiu ning hügieeni nõudeid
-kasutada esmaseid tulekustutusvahendeid
-tegutseda ohuolukordades ja õnnetusjuhtumite korral
-tagada oma töökoha ohutus
-ennetada riske, viia läbi riskianalüüsi
-vältida õnnetusse sattumist
-osutada esmaabi.

Hindamine:

Mooduli hinne kujuneb:
- arvestustööd tööohutuse, esmaabi, töötervishoiu, keskkonnakaitse ja jäätmemajanduse põhimõtete ja nõuete tundmisest (50%)
-praktilised oskused: käitumine ohuolukordades ja õnnetusjuhtumi korral, toimetulek esmaste tulekustutusvahendite kasutamises ja esmaabi andmises (50%)

Mooduli nimetus: **Klienditeenindusõpe**

Maht õppenädalates : 4

Eesmärk:

Nõuded mooduli alustamiseks: Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teenindusmõttelaadi, -hoiakud ja -valmiduse ning õpib õigesti teenindama. Õppija avardab oma terviklikku maailmapilti ja analüüsivõimet, arendab hoolivust, mõistmist ja sallivust teiste inimeste suhtes ning õpib paremini tundma iseennast. Mooduli läbimisel oskab õppija kasutada omandatud teadmisi ja oskusi suhtlemisel ja teenindamisel, pöörata tähelepanu teeninduskultuuri ja -kvaliteedi aspektidele, ennetada ja õigesti tegutseda veaolukordades, välja selgitada klientide vajadusi ja soove ning küsida ja anda tagasisidet. Mooduli läbimine loob õppijale eeldused teenindus- ja suhtluspädevuste edasiarendamiseks, nende kasutamiseks ja seostamiseks õppekava teiste moodulitega.

Õppesisu: **Klienditeeninduse alused (2 õn)** :

Teenindusühiskond

Teeninduspädevused. Teenindusmõttelaad, -väärtused, -hoiak ja -valmidus. Terviklähenemine, isiksuse austamine, valikuvabadus ja vastutus. Teenus, teenindus ja teenindamine.

Klient ja klienditeenindaja

Klientide ootused, vajadused ja soovid.

Klientide rühmitamine.

Eri- ja eristavate vajadustega kliendid.

Teenuse kvaliteet ja teeninduskvaliteet.

Teeninduskultuur.

Teenindussuhtlus ja -käitumine.

Positiivne ja negatiivne teeninduskeel. Kehakeel.

Veaolukordade ja kiituste kliendikeskne käsitlemine.

Teenindussituatsioonide lahendamine.

Teenindusprotsess ja -korraldus.

Teenuspakett. Sisekliendi teenindamine. Teenindusstandardid. Meeskonnatöö.

Klientide rahulolu uuring.

Tagasiside. Küsitluslehe koostamine.

Klientide turvalisus.

Ohuolukorrad. Situatsioonide lahendamine.

Enesearendamine.

Teenindussõnavara ning -teabe allikad. Teenindusinfo internetis.

Suhtlemispsühholoogia alused (2 õn) :

Käitumine suhtlemissituatsioonides

Positiivse esmamulje loomine. Käitumisviisid. Agressiivne, alistuv ja eirav käitumine. Kehtestav käitumine. Enesekehtestamine. Mina-tasandid ja eneseanalüüs. Tõepärane enesehinnang. Rollid ja rollikäitumine. Suhtlustõkked. Veaolukorrad ja nende tekkepõhjused. Käitumine ja toimetulek veaolukordades. Meeskonnatöö.

Suhtelmise olemus

Suhtlemisoskuse tähtsus ja olemus, selle arendamise võimalused. Suhtlemisvajadused ja ülesanded. Suhtlemisahela komponendid. Verbaalne ja mitteverbaalne suhtlemine. Vahetu ja vahendatud suhtlemine. Suhtlemisbarjäär ja hirm. Isikutaju eripära ja seda mõjutavad tegurid. Positiivne minapilt. Tõepärane enesehinnang. Suhtlemise alustamine ja lõpetamine. Positiivse esmamulje loomine. Suhtlemine telefoni teel, läbirääkimised, koosolekud. Ametlik ja mitteametlik suhtlemine. Kuulamisoskused. Küsitlemisoskused. Suhtlemise erinevad vormid.

Stress

Pingete tekkepõhjused. Stress ja seda põhjustavad tegurid. Pinge ja stress.

	Stressi tekkepõhjused. Tööstress ja läbipõlemine. Toimetulek pingete ja stressiga.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: -teenindusühiskonna ja -majanduse tähendust ning vajadusi -teenindusmõttelaadi, -hoiakute, -valmiduse, -kultuuri ja -kvaliteedi käsitlusi -teenuste, teeninduse ja teenindamise tähendust ning eripära -klientide põhiootusi, -vajadusi ja -soove, rühmitamise viise ning rahulolu mõjutegureid -klienditeenindaja rolle ja vastutust -kliendikeskse teenindusprotsessi olemust ja korraldust -teenindussuhtluse põhialuseid Õppija oskab: -tuginedes teenindusteooriale ja -praktikale, kriitiliselt analüüsida teenindussituatsioone ning teeninduskultuuri ja -kvaliteedi erinevaid aspekte -rühmitada kliente, välja selgitada klientide ootusi, vajadusi ja soove ning saada ja anda tagasisidet -luua endast positiivset muljet ning väljendada teenindamisel teenindusmõttelaadi, -hoiakuid ja -valmidust -kasutada teenindamisel õigesti erinevaid suhtlusvahendeid ja -tehnikaid -käituda õigesti ning leida sobivaid lahendusi erinevates veaolukordades -kriitiliselt analüüsida iseenda teenindusmõttelaadi, -hoiakuid,-valmidust ja -pädevusi, suhtlus- ja meeskonnatööoskusi ning nende arendusvajadusi -kasutada õigesti teenindus- ja suhtlussõnavara -leida ning kasutada teenindus- ja suhtlusteavet -vajadust enesearendamiseks -pingetaluvus ja stressi maandamise võimalusi -teenindus- ja suhtlussõnavara ning teabeallikaid
Hindamine:	Moodul lõppeb arvestusega, mille osadeks on: -arvestustööd suhtlemispsühholoogia ja klienditeeninduse põhialustest ning sõnavara tundmisest (40%) -praktilised ülesanded: teenindusmõttelaadi, -hoiakute, -valmiduse ja -pädevuste ning suhtlusoskuste demonstreerimine: tegutsemine erinevates teenindussituatsioonides, organisatsiooni teeninduskultuuri, -kvaliteedi ja teenindamise erinevate aspektide hindamine ning tulemuste analüüs (60%)

Mooduli nimetus: **Arvuti- ja asjaajamisõpe**

Maht õppenädalates : 3

Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õppija teab arvutivõrkude üldiseid toimimispõhimõtteid, arvutialast sõnavara, teksti- ja tabelitöötluse, veebis navigeerimise ja esitluse loomise põhimõtteid. Õppija oskab kasutada arvutit õppimis- ja töövahendina informatsiooni hankimiseks, töötlemiseks, kasutamiseks ja edastamiseks, esitluste loomiseks ja tööks vajalikuks suhtluseks. Õppija teab igapäevase asjaajamise korraldamise aluseid ning oskab koostada ja vormistada erinevaid dokumente ja ametikirju nii paberil kui arvutis. Õppija oskab kasutada korrektset eesti keelt.
Mooduli läbimine toetab õppija ühistööoskuste, probleemide lahendamise, kriitilise mõtlemise, kirjaliku ja suulise eneseväljendamise, analüüsi- ja suhtlusoskuste arengut ning annab eeldused erialaste oskuste ja teadmiste arendamiseks ning edasisteks kutsealaõpinguteks.

Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad

Õppesisu:

Arvutiõpetus (1 õn) :

Failihaldus

Riist- ja tarkvara. Failid ja failisüsteem..Failide ja kaustade haldamine (kopeerimine, teisaldamine, kustutamine ja ümbernimetamine). Erinevad failiformaadid. Arvuti süsteemse info (operatsioonisüsteem, protsessori tüüp, mälu jne) vaatamine.

Tekstitöötlus

Teksti sisestamine ja kujundamine. Tabelite koostamine ja kujundamine. Tekstidokumendi ilmestamine graafikaga. Dokumendi struktuur, pealkirjade stiilid. Sisukorra loomine automaatselt. Hulgipostitus.

Tabelarvutus

Uue tabeli kavandamine. Andmete sisestamine ning redigeerimine töölehel. Eri andmevormingute kasutamine andmete sisestamisel ja esitlusel. Valemite koostamine ja sobivate funktsioonide kasutamine. Valemite kopeerimine, tabeli kiire täitmine. Andmete sorteerimine ja filtreerimine. Andmete esitamine diagrammi abil.

Veebi kasutamine

Interneti teenused (e-teenused, e-pangad, ka eõpe jne.). Infootsing Internetis. Kirjavahetus arvutivõrgu kaudu, netikett, e-kirja vormistamise nõuded, postkastihaldus.

Esitlus

Esitluse loomine, salvestamine erinevas formaadis. Esitluse animatsioonid. Slaidiseansi koostamine ja läbiviimine. Esitlustehnika kasutamise põhimõtted.

Asjaajamise alused (1 õn) :

Juhised ja seadusandlus

Erialane terminoloogiaga ning dokumendi ja arhiivihaldust reguleerivad seadused, määrused, standardid ja juhised. Dokumentide säilitustähtaegade määramine ja dokumentide loetelu koostamise põhimõtted.

Dokumend ja sellega seonduvad nõuded

Dokumendi mõiste. Dokumendi koostamis- ja vorminõuded. Dokumendisüsteem, plangid, rekvisiidid, vormistamine.Dokumentide vormistamise põhimõtted ja enamlevinud haldus- ja isikpäritoluga dokumentide vormistamine. Dokumentide ringlus ja dokumentide registreerimise nõuded. Dokumentide säilitamiseks ettevalmistamine, dokumentide säilitamine ja säilitustingimused. Dokumentide hävitamise korraldamine.

Ametikirjad ja CV

Avalduse, elulookirjelduse (CV), iseloomustuse, seletuskirja koostamise ja vormistamise nõuded arvutil ja paberkandjal.

Ametikirjade (algatuskiri, vastuskiri, tellimiskiri, kaaskiri, volikiri ja vabanduskiri) koostamise ja vormistamise nõuded arvutil ja paberkandjal.

Kutsealane eesti keel (1 õn) :

Leksikaalsed oskused

Sõnavara tundmine; väljendite õige mõistmine/kasutamine; sõnade tähenduste tundmine/kasutamine; õige sõnajärje tundmine/kasutamine; korrigeerimisoskuse arendamine; info tajumise ja edastamise oskuse lihvimine.

Kommunikatiivsed oskused

Uudiste koostamine/edastamine; sõnumi kirjutamine; reklaamtekstide koostamine; e-kirjade korrektne kirjutamine; keeleliste infoallikate leidmise ja kasutamise täiendamine; loodud teksti suuline esitamine/selleks valmistumine; valmisolek esinemiseks/rääkimiseks mistahes suhtlustasandil.

Grammatilised oskused

Eesti keele vigadeta oskamine kõnes ja kirjas; suutlikkus ennast korrektselt/vigadeta väljendada; võimeline koostama grammatiliste/verbaalsete vigadeta kuulajale/lugejale arusaadavaid tekste.

Kutsealane sõnavara ja õigekeel

Kutsealase informatsiooni hankimine ja analüüsimine. Kutsealaste tekstide olemus ja eripära. Probleemide sõnastamine ja põhjendamine. Pakkumiste koostamine ja esitlemine. Hindade vormistamine ja lühendite õige kasutamine. Materjali kogumine ja korrastamine. Tekst korrigeerimine.Meedia avaliku arvamuse kujundajana. Kutsealaste ajalehetekstide võrdlemine ja analüüsimine. Kutsealase telesaate vaatamine ja analüüsimine.

Hinnatavad õpitulemused:

Õppija teab ja tunneb:
-arvutiseadmeid ja ohutusnõudeid kuvariga töötamisel
-arvutivõrkude üldiseid toimimispõhimõtteid ja arvutialast sõnavara
-ametialase kirjaliku suhtluse põhimõtteid, sh elektroonilises keskkonnas
-dokumendiplangile ja dokumentide rekvisiitidele esitatavaid nõudeid
-erinevate ametikirjade ning erinevate dokumentide koostamise nõudeid
-suulise ja kirjaliku eneseväljenduse olemust ning eripära

Õppija oskab:
-kasutada korrektset eesti keelt
-kasutada infotehnoloogiavahendeid
-kasutada arvutit õppimis- ja töövahendina
-koostada ja vormistada avaldust, elulookirjeldust (CV), iseloomustust arvutil ja paberkandjal
-koostada ja vormistada arvutil ametikirju ja valida sobiv ametikirja edastamise viis
-luua ja kujundada erinevaid esitlusi ning reklaamtekste
-kasutada õigesti reisimise, turismi ja vaba aja veetmise valdkonna sõnavara

Hindamine:

Mooduli hinne kujuneb:
-arvestustööd arvutivõrkude toimimispõhimõtete, arvutialase sõnavara, hea suhtlustava põhimõtete, erinevate ametikirjade ning dokumentide koostamise nõuete tundmise kohta (20 %)
-arvuti kasutamine teistes moodulites referaadi või uurimuse vormistamisel (20 %)
-praktilised ülesanded: elulookirjelduse, CV, dokumentide, ametikirjade ja reklaamtekstide koostamine ning vormistamine käsitsi ja arvutil (60%)

Mooduli nimetus:	**Kutsealane inglise keele õpe**
Maht õppenädalates :	5
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija omandab ja süvendab turismitööks vajalikke teadmisi enese väljendamiseks inglise keeles. Õppija mõistab tavakõnet ja saab aru turismialastest tekstidest. Oskab ettevalmistuseta vestelda turismiga seonduvatel teemadel, koostada tekste ja ametialaseid kirju. Õppija tähtsustab korrektse keelekasutuse vajalikkust ametialases suhtluses. Lõpetamisel saavutatakse kutsealase inglise keele tase B1.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Algtase inglise keeles (A2)
Õppesisu:	<u>Tööalane viisakus</u> tutvustamine, viisakusvestlus, viisakuslaused. <u>Turismimajandus</u> turismi liigid, puhkuse liigid, reisiterminid, turundus ja branding, turismiorganisatsioonid, jätkusuutlik turism, nimisõna, arvsõna <u>Maailma kultuurid</u> tööalane etikett eri maades, pühad ja tähtpäevad, (kodu)piirkond, Eesti, omadussõna <u>Majutusteenused</u> majutuse terminid, broneerimine ja broneerimistingimused, tingimuslause <u>Klienditeenindus</u> Teenindussõnavara. Praktilised teenindussituatsioonid. Situatsioonide analüüs. <u>Tööalased tekstid</u> kirjalikud: e-kiri, teade, reklaamleht (flaier) suulised: ettekanne, esitlus tegusõna, eessõna <u>Telefonikõned/skype</u> broneerimine, info edastamine, probleemi lahendamine <u>Esmaabi</u> kriitilised olukorrad, esmaabi komplekt <u>Tööelu alustamine</u> töökuulutus, avaldus, motivatsioonikiri <u>Aktiivne puhkus</u> Aktiivne puhkus <u>Sündmuskorraldus</u> sündmuste liigid, sündmuse tellimine, kindlustus, määrsõna <u>Loodus</u> pärandmaastikud, puud, taimed, loomad, kooslused
Hinnatavad õpitulemused:	Kutsealase inglise keele kursuse läbimisel õppija on arendanud oma kutselase inglise keele oskuse vähemalt tasemele B1 ning ta: - tunneb rekreatsiooni, puhkuse ja jätkusuutiku turismi alast oskussõnavara, reisitermineid, turunduse, sündmuskorralduse, broneerimise ja esmaabitermineid - oskab nimetada olulisi turismiorganisatsioone maailmas ja Eestis - oskab asjakohaselt ja viisakalt suhelda välisturistidega nii otsevestluses kui telefoni-, skype`i ja e-kirjade teel - oskab tutvustada (kodu)piirkonda ja Eestit - oskab esitleda turismitooteid - oskab juhendada rekreatiivseid tegevusi - oskab selgitada retke komponente ja tingimusi - oskab selgitada sündmuspaketi võimalusi ja tingimusi - oskab selgitada Eesti tähtpäevade ja pühade olemust välisturistile, arvestades turisti kultuuritausta

- oskab teha broneerimis- ja majutustoiminguid
- oskab kirjutada vajalikke e-kirju ja teateid
- oskab kirjutada rahvusvahelisse firmasse tööleasumiseks vajalikke dokumente

Hindamine:

Mooduli hinne kujuneb:
moodul lõpeb hindelise arvestusega.
Hindelise arvestuse komponentideks on:
- kirjalik hindeline arvestustöö broneermistoimingute kohta, majutus- ja sündmuskorraldusteenuste kohta, jätkusuutliku turismi kohta;
- suuline hindeline arvestustöö Eesti esitlemise kohta, rekreatiivse tegevuse juhendamise kohta;
-arvestustööd tööalase viisakuse kohta, turismi liikide kohta, sündmuspaketi ja kindlustuse kohta, e-kirja koostamise kohta, (kodu)piirkonna tutvustamise kohta, pretensiooni lahendamise kohta, telefonisuhtluse kohta, tähtpäevade ja pühade kohta, CV koostamise kohta, esmaabi kohta.

Mooduli nimetus:	**Kutsealane võõrkeeleõpe (soome keel)**
Maht õppenädalates :	4
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija omandab ja süvendab turismitööks vajalikke teadmisi enese väljendamiseks soome keeles. Õppija mõistab tavakõnet ja saab aru turismialastest tekstidest. Oskab ettevalmistuseta vestelda turismiga seonduvatel teemadel, koostada tekste ja ametialaseid kirju. Õppija tähtsustab korrektse keelekasutuse vajalikkust ametialases suhtluses. Lõpetamisel saavutatakse võõrkeele tase A2.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Puuduvad
Õppesisu:	<u>Tavakeelekasutus</u> Iseendast ja oma perest, õpingutest ja tööst rääkimine. Lihtsamad situatsioonid poes, tanspordivahendis. Tee juhatamine. Küsisõnad ja küsimuse moodustamine. Turismialase sõnavara tundma õppimine ja kasutamine <u>Suhtlus erinevates teenindussituatsioonides</u> Broneeringu tegemine telefoni teel, broneeringu muutmine ja annulleerimine <u>Teenindussuhtlus (tervitamine ja viisakusväljendid)</u> Kliendi vastvõtmine, väljakirjutamine. Peamised viisakusväljendid ja teeninduskeel <u>Reisitranspordiliigid ja -teenused</u> Õhu-, maa- ja veetransprordiliigid. sh. tutvumine Soome transpordivahendi näite abil. Piletid <u>Majutusettevõtted, nende tüübid ja teenused, kvaliteedisüsteemid</u> Erinevad majutusettevõtted ja tärnid, sh. tutvumine Soome majutusettevõtte näite abil. Hotelli personal, teenused, toatüübid ja hotellitoa sisustus. Hotelli lisateenused <u>Toitlustusettevõtted, nende tüübid ja teenused</u> Erinevad toitlustusettevõtted. Peamised viisakusväljendid. Peamine toidusõnavara <u>Maaturismi, aktiivse puhkuse, seiklusturismi, kultuuri- ja loodusturismi tüübid</u> ja <u>teenused</u> Tutvumine Soome loodusturismi näite abil <u>Vaatamisväärsuste tüübid ja teenused</u> Peamised vaatamisväärsused, sh. tutvumine mõne Soome vaatamisväärsuse näite abil <u>Reisiettevõtete tüübid ja teenused</u> Reisikorraldajad, reisibürood, giidid <u>Reisidokumendid</u> Isikuandmte küsimine. Registreerimislehe täitmine. Voucher. Turismi planeerimise, arendamise, korralduse ja turundusega seonduva sõnavara tundmaõppimine ja kasutamine
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija oskab - kasutada turismivaldkonna ja turismikorraldusega seotud sõnavara soome keeles; - suhelda suuliselt ja kirjalikult igapäevastel ja turismiteemadel; - suhelda teenindussituatsioonides; - lugeda ja koostada ametialaseid kirju ning dokumente; - kasutada tööks vajalikku kirjandust (sõnaraamatud, ajakirjandus, internet jm); - esitleda Eesti turismivaatamisväärsusi; - tutvustada Soome vaatamisväärsusi; - tutvustada iseennast, rääkida oma õpingutest ja tööst.

Hindamine:	Mooduli hinne kujuneb: moodul lõpeb hindelise arvestusega. Hindelise arvestuse komponentideks on: erialase keele test (40%) ja praktilised tööd (60%). Praktiliste töödena toimuvad kursuse vältel: - kirjalikud testid erialase sõnavara kinnistamiseks; - soome kultuuri ja kombeid tutvustava ettekande pidamine; - suuline esitlus - Soome ja Eesti turismivaatamisväärsuste tutvustamine; - paaristöö - ettekanne turismikorraldusest Soomes; - infopäringud - vastus e-kirja päringule.

Mooduli nimetus: **Turismimajandusõpe**

Maht õppenädalates : 5

Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õppija teab turismi ajalugu ja tulevikutrende, mõistab turismimajanduse tähtsust, rolli ja arengusuundi maailma majanduses ning Eestis, tunneb turismimajanduse põhialuseid, seoseid teiste majandusharudega, erinevaid turismisektoreid ning nende poolt pakutavaid teenuseid. Õppija mõistab turismi majanduslikke, sotsiaalseid, poliitilisi ja ökoloogilisi mõjutegureid ning oskab kasutada lihtsamaid analüüsimeetodeid. Õppija tunneb reisijate liigitust ning turistide ootusi, vajadusi ja motiive. Õppija teab peamisi turismiorganisatsioone ja -ühendusi, turismikvaliteedi juhtimissüsteeme ja levinumaid kvaliteedimärgiseid. Õppija omandab reisimise, turismi, majutuse, toitlustuse, rekreatsiooni, sihtkohaarenduse, turismikorralduse ja -turundusega seonduvad alusteadmised ja põhisõnavara. Õppija oskab leida erialast informatsiooni, arendab turismitöösse tervikliku ning eetilise suhtumise, analüüsi- ja ühistööoskusi.

Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad

Õppesisu:

Turismimajanduse alused (2 õn) :

Turismi mõisted ja olemus.
Turismi mõiste, ajalugu, areng, roll tänapäevaühiskonnas ning seosed teiste majandusharudega
Turismimajandus ja keskkond.
Turismi mõju veekogudele ja veevarustusele. Turismi mõju loomastikule. Turismi mõju maastikule ja taimkattele. Keskkonna mõjud turismile
Turismivormid.
Säästev turism. Ökoturism. Loodusturism. Maaturism. Aktiivne puhkus. Mereturism. Kruiisiturism. Kultuuriturism. Näited Eestist ja maailmast.
Turismiettevõtete liigid
Turismiettevõtete liigid: reisibüroo, reisikorraldaja, majutusettevõtted, transpordifirmad, turismiga kaudselt seotud ettevõtted. Turismiinfopunkt ja -keskus.
Reisijate ja turistide liigitamine.
UNWTO käsitlus turistist ja reisijast. Reisijate jagunemine reisi tunnuste järgi
Külastuseesmärgid
Turistide motiivid, vajadused ja ootused. Külastuselamus.
Reisikaubandus, reisiteenuste levikanalid.
Reisikaubanduse olemus. Reisi- ja turismiteenuste levikanalid
Turismiteenuste nõudlus ja pakkumine.
Nõudluse ja pakkumise tähendus. Nõudluse ja pakkumise mõõtmine. Nõudluse ja pakkumise analüüs . Nõudluse ja pakkumise trendid lähitulevikus
Jätkusuutlik turism. Tulevikusuundumused.
Säästva turismi põhimõtted. Eesti turismiteenuste säästev arendamine
Turismipoliitika ja selle kandjad.
Turismiorganisatsioonid Eestis ja maailmas
Eesti turismiseadus ja riiklik turismiarengukava.
Tutvumine turismiseaduse ja riikliku arengukavaga.
Turismikvaliteedisüsteem ja kvaliteedimärgised.
Kvaliteedimärgised. EAS turismiettevõtete kvaliteediprogramm

Hotellimajanduse alused (1 õn) :

Hotellimajanduse mõisted.
Majutusettevõtete liigid ja nõuded. Eesti Hotellide ja Restoranide Liit.
Hotelli struktuur.
Hotellide järgud. Hotellitubade tüübid.
Lisateenused majutusettevõtetes.
Konverentsiteenused. Tervise- ja iluteenused. Aktiivne puhkus. Meelelahutus.

Vastuvõtutöö.
Klienditeenindus ja klientide ootused. Klientide rühmitamine. Külastuselamuse tagamine.
Eesti maaturismiettevõtted.
MTÜ Eesti Maaturism. Kvaliteedinäitajad. Lisateenused.
Spaa ja spaahotellid.
Spaahotellide liigid ja teenustepaketid. Eesti Spa Liit.
Hotelliturg Eestis ja maailmas.
Hotelliketid. Tulevikusuundumused.
Toitlustuse alused (1 õn) :
Toitlustussektori iseloomustus ja tähtsus
Toitlustussektori tähtsus turismis. Uued toitumissuundumused.
Toitlustusettevõtete ja -teenuste liigid.
Tervislik toitumine. Menüüde koostamine.
Tervisliku toitumise põhimõtted. Toitained ja toiduained. Toiduenergia vajadus ja tähtsus, energia arvutamine. Toiduallergiad ja eritoitumine. Menüü koostamise ja hinnakalkuleerimise alused. Turismigrupi menüüd.
Restoraniteeninduse alused.
Laua katmine, katmisvahendid, erinevad eelkatted. Toitude ja jookide serveerimine. Menüü- ja joogikaart. Kliendi teenindusprotsessi üldreeglid. Erinevad teenindus- ja serveerimisviisid.
Välitoitlustamine.
Catering-teenused, selveteeninduse põhireeglid. Toiduained matkale. Matkatoitlustamise eripära. Toiduhügieen.
Eestlaste ja teiste rahvuste toidukultuur.
Eesti rahvusköök eile, täna, homme. Eesti rahvustoidud. Erinevate rahvuste toidukultuur. Toitumine ja usundid.
Turismiturunduse alused (1 õn) :
Turimiturunduse olemus
Turunduse areng, olemus, eesmärgid ja põhimõisted. Turismiturunduse eripära. Sihtkohtade, vaatamisväärsuste, aktiivsete tegevuste, majutus-,toitlustus-, transpordi- ja maaturismiteenuste turunduse eripära. Turundussuundumused.
Turundussõnavara
Turismiturg, -toode ja -teenus. Turisminõudlus- ja pakkumine. Kliendikeskne turundus.
Turunduse planeerimine
Turundusstrateegiad. Turundusuuringud. Turu segmentimine. Sihtturgude valimine. Sihtrühmadele sobivate turundusmeetmete ja -tegevuste kavandamine. Turundusplaani ja ?eelarve koostamine, kontroll ja hindamine.
Turismitoote arendamine
Positsioonimine, tootearendus, hinnakujundus, müügikanalid, edendusmeetmed, pakettimine, programmimine, partnerlus.
Turundussuhtlus
Isiklik müük. Telefonimüük. Reklaam. Ühisturundus. Otseturundus. Internetiturundus. Siseturundus. Turundus püsikliendile. Turismimessid. Turundusteabe levitamine.

Hinnatavad õpitulemused:

Õppija teab ja tunneb:
-turismi arengulugu, hetkeolukorda ning tulevikusuundumusi maailmas ja Eestis
-turismimajanduse seoseid ja mõjutegureid
-jätkusuutliku turismi printsiipe
-turismi liike ja vorme
-turistide motiive, vajadusi ja ootusi ning nende rahuldamise võimalusi
-Eesti turismiseadust ja riiklikku turismiarengukava
-turismiettevõtete kvaliteedijuhtimissüsteeme ja kvaliteedimärgiseid
-rahvusvahelist turismieetika koodeksit
-reisi- ja turismiettevõtete liike ja pakutavaid teenuseid
-majutusettevõtete liike ja teenuseid

-reisitranspordi liike ja teenuseid
-reisidokumente
-Eesti majutusettevõtete registreerimise, tunnustamise ja järgutamise korda
-toitlustusettevõtete liike ja teenuseid
-tervisliku toitumise põhimõtteid ja toiduallergiaid
-toitumissuundumusi ja uusi toitlustusvorme
-eestlaste ja teiste rahvaste toidukultuuri ning rahvustoite
-ürituste- ja välitoitlustamise põhimõtteid
-menüü koostamise ja kalkuleerimise aluseid
-erinevate turismiteenuste arenduse, turunduse, hinnakujunduse ja müügi aluseid
-erinevate turismiteenuste arenduse, turunduse, hinnakujunduse ja müügi aluseid
-turunduse põhimõisteid, eemärke ja funktsioone
-turismiturunduse eripära
-kliendikeskse turunduse põhimõtteid
-lihtsamaid turundusuuringute viise ja võimalusi
-klientide rühmitamise aluseid
-turundusmeetmeid ja -tegevusi
-turundusplaani- ja eelarve koostamise printsiipe
-turismitoodete reklaamikanaleid ja -võimalusi
-turismivaldkonna põhisõnavara ja -mõisteid
Õppija oskab:
-analüüsida statistliiste andmete alusel turismi arengut maailmas ja Eestis
-analüüsida erinevaid turismitooteid ja -teenuseid
-analüüsida erinevate sihtrühmade reisimotiive, ootusi ja vajadusi
-kirjeldada, tutvustada ja soovitada turismiteenuseid erinevatele sihtrühmadele
-iseloomustada sihtrühmi ja kavandada neile sobivaid turundusmeetmeid ja -tegevusi
-koostada lihtsat turundusplaani ja -eelarvet
-kasutada peamisi müügitehnikaid (sh müük telefoni teel)
-kasutada turismisõnavara ja -mõisteid
-leida ja kasutada asjakohast teavet õppeülesannete täitmisel

Hindamine:

Mooduli hinne kujuneb:
-arvestustööd (70%)
-õpikäikude kriitiliste aruannete koostamine (30%)

Mooduli hinne kujuneb hinnatavate tööde aritmeetilise keskmisena. Konkreetsete hinnatavate tegevuste loetelu ja hinnete osakaalu lõpuhindes määravad õpetajad moodulkavas.

Mooduli nimetus: **Turismigeograafiaõpe**

Maht õppenädalates : 6

Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õppija omandab turismigeograafia põhimõisted, teab peamisi loodusgeograafilisi protsesse, maakera geograafilisi iseärasusi ning poliitilis-majanduslikku liigendamist. Õppija tunneb maailma kaarti. Õppija tunneb maailma ja Euroopa tähtsamaid turismipiirkondi, -sihtkohti ja -vaatamisväärsusi, oskab neid tutvustada ja nõustada reisijaid erinevatesse piirkondadesse sõitmisel. Õppija tunneb maailma kultuurilugu ja religioone ning omab ülevaadet maailma rahvaste kommetest ja väärtushinnangutest. Õppija oskab sobilikult käituda suheldes teiste rahvuste ja kultuuride esindajatega.
Õppija teab Eesti üldandmeid ja haldusjaotust, tunneb Eesti loodust, maakondade turismivõimalusi ja vaatamisväärsusi. Õppija oskab tutvustada Eesti turismiregioone ja jagada turismialast informatsiooni. Õppija teab Eesti kultuuripärandi väljakujunemist ja põhiperioode, Eesti kultuuriloo tähtsamaid ilminguid ning oskab võrrelda neid Euroopa kultuurinähtustega.Õppija teab Eesti erinevate regioonide kultuuriloolist minevikku, tähtsamaid kultuuritegelasi ja tänapäeva olulisemaid kultuuriobjekte ja -sündmusi. Õppija oskab kasutada andmebaase ja infomaterjale.

Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad

Õppesisu:

Maailma turismigeograafia (2 õn) :
<u>Maismaa jagunemine. Maailmameri ja siseveed. Maailma poliitilis-majanduslik liigendamine.</u>
Geograafia ja turismgeograafia põhimõisted. Maakera jaotumine. Maismaa ja maailmamere jaotumine. Maailma poliitilis-majanduslik jaotus. Euroopa poliitilis-majaduslik jaotus.
<u>Kliimavöötmed ja loodusvööndid. Maakera geograafilised iseärasused turismiressursina.</u>
Kliimavöötmed ja loodusvööndid (vahemereline kliima, troopiline kliima, mussoonkliima jne - missugune periood aastast sobib turismireisiks eestlasele või põhjamaalasele kõige enam. Loodusgeograafilised protsessid. Geograafilised iseärasused loodusressursina.
<u>Maailma poliitiline kaart. Riigid ja riikide ühendused.</u>
Euroopa poliitiline kaart, Aafrika poliitiline kaart, Aasia poliitiline kaart, Ameerika poliitiline kaart. Riigid ja nende pealinnad. Tähtsamad lennujaamad. Riikide ühendused.
<u>Maailma turismipiirkonnad, peamised turismisihtkohad ja vaatamisväärsused.</u>
Maailma tuntumad turismipiirkonnad ja turismisihtkohad. UNESCO kultuuri- ja looduspärandi nimekiri. Trendid ja sihtkohtade muutumine ajas.
<u>Euroopa peamised turismisihtkohad ja vaatmisväärsused.</u>
Euroopa peamised turismisihtkohad ja vaatamisväärsused riikide kaupa, vaadeldes nii ajaloo kui kultuuri- ja looduslike tingimuste mõju turismisihtkohtade kujunemisele ja arengule.
<u>Aafrika peamised turismisihtkohad ja vaatmisväärsused.</u>
Aafrika peamised turismisihtkohad ja vaatamisväärsused riikide ja piirkondade kaupa, vaadeldes nii ajalooliste kui kultuuri- ja looduslike tingimuste mõju turismisihtkohtade kujunemsele ja arengule.
<u>Aasia peamised turismisihtkohad ja vaatmisväärsused.</u>
Aasia peamised turismisihtkohad ja vaatamisväärsused riikide ja piirkondade kaupa, vaadeldes nii ajalooliste kui kultuuri- ja looduslike tingimuste mõju turismisihtkohtade kujunemsele ja arengule.
<u>Ameerika peamised turismisihtkohad ja vaatmisväärsused.</u>
Ameerika peamised turismisihtkohad ja vaatamisväärsused riikide ja piirkondade kaupa, vaadeldes nii ajalooliste kui kultuuri- ja looduslike

tingimuste mõju turismisihtkohtade kujunemsele ja arengule.
Austraalia, Okeaania ja Antarktika turismivõimalused.
Austraalia ja Okeaania looduse ja kultuuri iseärasused. Peamised turismishtkohad ja huviväärsused. Antarktika turismivõimalused.
Eesti turismigeograafia (2 õn) :
Eesti üldandmed ja haldusjaotus
Ajalooline ülevaade. Eesti sotsiaal-majanduslik ja poliitiline areng. Transpordiühendus. Eesti kaart.
Eesti loodus
Kliima. Eesti maastik ja veestik. Kaitsealad.
Eesti turismi ajalugu ja tänapäev
Regionaalsed turismi koostöövõrgud. Arengukavad. Turismistatistika.
Eesti mõisad ja baltisaksa kultuur
Mõisate ajalugu ja tänapäev. Baltisaks kultuur.
Eesti maakonnad kui turismipiirkonnad
Põhja-Eesti regioon: Harju maakond, Lääne -Viru maakond, Ida-Viru maakond, Järva maakond, Rapla maakond.
Lõuna-Eesti regioon: Tartu maakond, Põlva maakond, Võru maakond, Valga maakond, Viljandi maakond, Jõgeva maakond.
Lääne-Eesti regioon: Pärnu maakond, Lääne maakond, Saare maakond, Hiiu maakond.
Eesti kultuurilugu (1 õn) :
Inimasustuse teke Eestis
Eurooplaste põlvnemine. Eestlaste põlvnemine.Vanimad inimasustuste jäljed. Asustuse kujunemine Vanaaja mälestised.
Keskaeg
Ristiusu tulek. Kirikute ehitus. Keskaegsed linnad, Hansa Liit.
Eesti talurahva kultuur
Eesti rahvausundid. Kombed. Rahvakalender ja tähtpäevad. Rahvariided.
Baltisaksa kultuur
Baltisakslased ja nende roll Eesti kultuuriloos. Mõisakultuur.
Eesti keele ja kultuuri areng
Eesti keele päritolu ja areng. Keelekontaktid. Eesti keele murded.
Ajastute suurmehed ja kultuuritegelased
Ärkamisaeg. Laulupidude algus.
Kunst
Arhitektuur. Kunstikoolkonnad. Eesti kunst ja kultuur nõukogude perioodil.
Kultuurautonoomiad
Vanausulised, setud.
Maailma kultuurid (1 õn) :
Kultuuri mõiste
Kultuuri olemus. Kultuur hoiakute kujundajana. Kultuuride jaotus. Kultuuridimensioonid.
Maailma kultuurid ja rahvused
Erinevate rahvaste kombed ja tavad.
Tsivilisatsioonid ja religioonid
Mailmareligioonid: kristlus, judaism, islam, hinduism, loodususundid.
Religioonide mõju toitumistavadele
Judaistlik toiduseadus kashrut. Moslemid ja toit.
Religioon turismi mõjutajana
Religiooniga seotud turismisihtkohad.

Hinnatavad õpitulemused:

Õppija teab ja tunneb:
-maailma füüsilist ja politiilist kaarti
-maailma loodusvööndeid, kliimaolusid ja turismihooaegu
-maailma looduslik-kultuurilisi regioone, tähtsamaid turismipiirkondi ning turismisihtkohti
-maailma usundeid, religiooniga seotud vaatamisväärsusi ja olulisemaid kultuuriloolisi sündmusi

-Eesti kaarti, loodust ja kliimat
-Eesti üldandmeid, haldusjaotust ja transpordiühendusi
-Eesti ajalugu, sotsiaal-majanduslikku ja poliitilist arengut
-Eesti turismiregioone
-Eesti kultuuriloo tähtsamaid kultuuriilminguid ning baltisaksa, vene, rootsi ja teiste naabrite osa Eesti kultuuriloos
-oma kodukoha olulisust ja tähtsamaid kultuurinähtusi ning -objekte, vaimset ja materiaalset kultuuripärandit, kodukandi kultuuritegelasi, suurmehi
Õppija oskab:
-orienteeruda maailma ja Euroopa kaardil
-kasutada teatmekirjandust ja teha otsinguid andmebaasidest, leida teavet erinevate maailma regioonide turismisihtkohtade kohta
-tutvustada maailma turismisihtkohti ja nõustada reisijaid erinevatesse piirkondadesse sõitmisel
-kirjeldada maailma kultuuridest tulenevaid kombeid, tavasid ja väärtushinnanguid
-suhelda erineva kultuuritaustaga inimestega
-kasutada Eesti kaarti ja iseloomustada erinevaid sihtkohti
-anda ülevaadet maakondadest kui turismipiirkondadest
-tutvustada vaatamisväärsusi, looduses liikumise ja aktiivse puhkuse võimalusi
-tutvustada erinevate regioonide traditsioonilisi üritusi, majutus- ja toitlustusettevõtteid
-tutvustada Eesti kultuuripärandit ja oma kodukohta

Hindamine:

Mooduli hinne kujuneb:
- arvestuslikutööd kaarditundmisest, maailma ja Eesti turismigeograafiast ning kultuuriloost (50%)
-praktiline töö: reisimarsruudi koostamine ja läbiviimine Eestis (30%)
-ettekanded maailma turismigeograafiast, kultuuriloost (20%)
Konkreetsete hinnatavate tegevuste loetelu ja hinnete osakaalu lõpuhindes määrab õpetaja moodulkavas.

Mooduli nimetus: **Looduskeskkonnaõpe**

Maht õppenädalates : 10

Eesmärk: Õppija saab teadmised ökoloogia põhimõistetest ja looduslikest ökosüsteemidest, taimekooslustest, maastikuvaldkondadest ja nende looduslikest vaatamisväärsustest, looduse koormustaluvusest ja igaüheõigusest, kaitsealadest, kaitstavatest looduse üksik-objektidest ja puhkealadest kui loodusturismi sihtkohtadest. Õppija oskab määrata enamlevinud taime-, looma-, seene- ja samblikuliike, sh kaitsealuseid liike, ravim-, söödavaid ja mürgiseid taimi ning seeni.

Nõuded mooduli alustamiseks: Läbitud on Eesti turismigeograafia

Õppesisu:

Ökoloogia alused (2 õn) :

Ökoloogia mõiste. Põhimõisted ökoloogias.
Ökoloogia mõiste ja sisu. Organiseerituse tasemed (biosfääri, ökosüsteemi, koosluse, populatsiooni ja isendi mõiste).
Ökosüsteemi komponendid.
Seosed ökosüsteemi komponentide vahel, toiduvõrgustik ja ökoloogilised püramiidid.
Biootilised ja abiootilised tingimused ökosüsteemis.
Valgus, temperatuur, rõhk, vesi, hapnik, toiteelemendd, soolasisaldus.
Ökosüsteemi püsimine.
Energiaringe ökosüsteemis, ökosüsteemi stabiilsus, resistentsus, taastuvus.
Inimene kui ökoloogiliste tegurite mõjutaja.
Elupaikade hävimine, elupaikade killustumine, elupaikade kahjustamine ja reostamine, globaalne kliimamuutus, ressursside ületarbimine, invasiivsed võõrliigid, haigused.
Populatsiooniökoloogia.
Populatsiooni mõõdetavad omadused, vastastikused mõjutused.
Koosluse omadused.
Liigiline mitmekesisus. Geneetiline mitmekesisus. Troofilised tasemed. Netoprimaarprodukstsioon.
Koosluste iseregulatsioon, koosluste kaitse.
Pioneerliigi, suktsessiooni ja kliimaksi mõiste.
Bioloogiline ja ökosüsteemide mitmekesisus.
Bioloogilise mitmekesisuse kaitse. Kaitsealade rajamise põhimõtted.
Looduslikud ökosüsteemid (magevee-, mere-, maismaaökosüsteemid).
Ülevaade Eesti magevee, mere- ja maismaaökosüsteemidest.

Eesti floora, seened ja samblikud (2 õn) :

Ülevaade taimesüstemaatikast
Vetikad, sammaltaimed, sõnajalgtaimed, paljasseemnetaimed, õistaimed, nende morfoloogia ja enamlevinud liigid. Taimkatte tüpoloogiline ülevaade. Taimeliigid erinevates elupaikades ja levinumates kooslustes. Kasvukohatüübid.
Metsataimkond
Arumetsad ja soometsad, sootaimkond, niidutaimkond, luite- ja rannikutaimkond, veetaimkond, kultuurtaimkond
Mürgi ja söögi taimed
Mürgised taimed. Söödavad ja ravimtaimed, enamlevinud umbrohud.
Samblikud
Üldiseloomustus, sambliku ehitus, koorik-, leht ?ja põõsassamblikud, enamlevinud liigid
Seened
Üldiseloomustus, seente ehitus, seente rühmad ja klassifikatsioon, seente tunnused ja kirjeldamine, enamlevinud söödavad ja mürgised seened, seenenäituse korraldamine.

Taimede kogumine ja herbaariumi valmistamine, õppekogud taimedest ja samblikest

Eesti fauna (2 õn) :
Lülijalgsed
Süstemaatika ja morfoloogia ning arengufaasid, elupaigad ja tegutsemisjäljed. Vähipüük Eestis
Selgroogsed
Kalad (magevee- ning merekalade süstemaatika ja morfoloogia, eluviisid), kalastus ning kalastust reguleerivad õigusaktid
Roomajad ja kahepaiksed
Süstemaatika ja morfoloogia, elupaigad ja eluviisid. Kaitsealused liigid
Linnud
Süstemaatika ja morfoloogia, elupaigad, eluviisid, jäljed, häälitsused ja tegutsemisjäljed, kaitsealused liigid. Peamised jahilinnud, jahikorraldus ja jahikalender.
Imetajad
Süstemaatika ja morfoloogia, elupaigad, eluviisid, jäljed, häälitsused ja tegutsemisjäljed, kaitsealused liigid. Jahiulukid, jahikorraldus ja jahikalender
Eesti maastikud (2 õn) :
Maastiku mõiste.
Sõna maastik ajalugu. Maastike teke ja areng. Maastike dünaamika. Maastikud: kultuurmaastik, linnamaastik, tööstusmaastik, loodusmaastik, puhkemaastik. Maastiku definitsioonid. Paik, paigas, paigastik, maastikurajoon, maastikuprovints.
Eesti geoloogiline ehitus ja arengulugu.
Aluskorra ja pealiskorra tekkelugu. Pealiskorra settekivimite kompleks - vend, kambrium, ordoviitsium, silur, devon. Aluspõhja pinnareljeef.
Tänaste reljeefivormide teke ja kujunemine.
Kvaternaarijäätumised ja jäävaheajad. Pinnavormide genees e arengulugu. Pinnavorme kujundavad tegurid.
Mandrijää hääbumisstaadiumid. Mandrijää kuhjav ja kulutav tegevus. Ürgorud ja mattunud orud. Moreentasandikud. Otsamoreenid. Oosid. Mõhnad. Sandurid. Moreenkünkad.
Pinnaveekogud maastikus, nende teke ja areng.
Põhimõisted: jõestik, jõgikond, vesikond, valgala, veelahe, lang, keskmine lang. Jõeoru kujunemine. Vanajõed e soodid, soodi teke. Eesti pikimad jõed. Pikiprofiilid. Järvenõgude teke. Suurimad järved Eestis.
Järvede paiknemine. Eutrofeerumine. Sood. Soo areng. Soode paiknemine Eestis.
Põhjavesi. Põhjaveetekkesed pinnavormid.
Põhjavesi. Allikad. Survelised allikad. Põhjaveetekkesed pinnavormid. Karst. Karstivormid - karrid, avalõhed, langatuslehtrid, kurisud, karstisillad ja jäänukpangased.
Tehnogeensed maastikud.
Mõiste ja levik. Rekultiveerimine. Kasutamine.
Pärandkultuurmaastikud.
Mõiste ja levik. Pärandmaastik ja mets. Puisniit, puiskarjamaa, loopealne e alvar, lamminiidud.
Eesti maastikurajoonid.
Reljeef, veestik, taimkate, loomastik, asustus, väärtuslikud maastikud, kaitsealad, loodusradade võrgustik. Maastikurajooni loodusturismi sihtkohad.
Maastikurajoonid: Kuhjekõrgustikud - Haanja, Otepää, Karula, Vooremaa.
Maastikurajoonide reljeef, veestik, taimkate, loomastik, asustus, väärtuslikud maastikud, kaitsealad, loodusradade võrgustik. Maastikurajoonide loodusturismi sihtkohad. Maastikurajoonide eripärad.
Maastikurajoonid: Kulutuskõrgustikud: Pandivere, Sakala.
Maastikurajoonide reljeef, veestik, taimkate, loomastik, asustus, väärtuslikud maastikud, kaitsealad, loodusradade võrgustik. Maastikurajoonide

loodusturismi sihtkohad. Maastikurajoonide eripärad.
Maastikurajoonid: Kõrgustikevahelised nõod: Valga, Võru-Hargla
Maastikurajoonide reljeef, veestik, taimkate, loomastik, asustus, väärtuslikud maastikud, kaitsealad, loodusradade võrgustik. Maastikurajoonide loodusturismi sihtkohad. Maastikurajoonide eripärad.
Maastikurajoonid: Lavamaad ja lavatasandikud: Harju, Viru, Kesk-Eesti, Ugandi, Palumaa, Irboska.
Maastikurajoonide reljeef, veestik, taimkate, loomastik, asustus, väärtuslikud maastikud, kaitsealad, loodusradade võrgustik. Maastikurajoonide loodusturismi sihtkohad. Maastikurajoonide eripärad.
Maastikurajoonid: Mere rannikumadalikud ja saared: Soome lahe rannikumadalik, Lääne-Eesti rannikumadalik, Liivi lahe rannikumadalik, Saaremaa, Hiiumaa.
Maastikurajoonide reljeef, veestik, taimkate, loomastik, asustus, väärtuslikud maastikud, kaitsealad, loodusradade võrgustik. Maastikurajoonide loodusturismi sihtkohad. Maastikurajoonide eripärad.
Sisemaised soostunud madalikud: Alutaguse, Peipsi madalik, Võrtsjärve madalik, Kõrvemaa, Soomaa, Metsepole madalik.
Maastikurajoonide reljeef, veestik, taimkate, loomastik, asustus, väärtuslikud maastikud, kaitsealad, loodusradade võrgustik. Maastikurajoonide loodusturismi sihtkohad. Maastikurajoonide eripärad.
Loodushoid (2 õn) :
Põhimõisted. Loodushoiu ja keskkonnakaitse ajalugu.
Keskkonnakaitse ja loodushoiu põhimõisted. Keskkonnakaitse ja loodushoiu ajaloost maailmas ja Eestis.
Keskkonnakaitse globaalprobleemid.
Rahvastiku kasv. CO2 taseme tõus atmosfääris. Polaarjää sulamine. Vihmametsade hävimine. Kalanduse kollaps ja surnud tsoonid ookeanides. Imetajate väljasuremine. Reostatus. Elupaikade kadumine. Magevee puudus. Kõrbestumine. Ühekordse kasutamise kultuur.
Energeetika ja keskkond.
Energialiigid ja nende kasutamisega seotud probleemid. Eesti energeetika alus ja põhiprobleemid. Alternatiivenergeetika. Roheline energia.
Ökosüsteemse lähenemisega looduskaitse.
Kaitsealad, kaitsealade võrgustikud. Biosfäärikaitsealad.
Säästvuse põhimõtted looduskeskkonna kasutamisel.
Ettevalmistatud loodusrajad. Grupi suurus. Looduse koormustaluvus. Igaüheõigus.
Looduskaitseseadus
Looduskaitseseaduse sisu. Looduskaitseseadusest tulenevad piirangud.
Kaitsealad ja kaitstavate alade erinevad kaitsekorrad
Kaitsealade kaitsekorrad. Kaitsealade paiknemine. Kaitsealad ja loodusturism.
Natura 2000 linnu- ja loodushoiualad
Linnu- ja loodushoiualade rajamise põhimõtted. Hoiualade kaitsereziim. Hoiualade paiknemine. Info hoiualade kohta.
Vääriselupaigad
Bioloogilise mitmekesisuse säilitamise võimalused Eestis. Tulundusmetsad ja vanad metsad. Pargid.
Taimestiku kaitse.
Taimeliikide kaitse alla võtmise põhimõtted, taimestiku kaitsekategooriad, kaitsealused taimeliigid.
Loomastiku kaitse.
Loomastiku kaitse alla võtmise põhimõtted, kaitsekategooriad, kaitsealused liigid. Loomakaitse eetilised põhimõtted.
Punane Raamat
Punase Raamatu sisu ja koostamise põhimõtted. Eesti Punase Raamatu ajalugu ja Punase Raamatu liigid. Punaseid Raamatuid maailmast.
Eesti Ürglooduse Raamat.
Eesti Ürglooduse Raamatu sisu ja koostamise põhimõtted. Kaitsealused

objektid.
Looduskaitsega tegelevad riiklikud ja valitsusvälised organisatsioonid.
Loodus- ja keskkonnakaitset Eestis juhtivad riiklikud organisatsioonid - keskkonnaministeerium, keskkonnaamet. Valitsusvälised organisatsioonid - ELUS, ELKS, TA Looduskaitse Komisjon, ELF, EOÜ, Pärandkoosluste kaitse ühing jne.
Looduskaitsega seotud rahvusvahelised konventsioonid.
CITES e Washingtoni konventsioon, Ramsari konventsioon, Berni konventsioon, Bioloogilise mitmekesisuse e Rio konventsioon.
Pärandkooslused ja pärandkoosluste kaitse.
Eesti pärandkooslused ja nende kaitse põhimõtted ning võimalused.
Ökoloogiline jalajälg.
Ökoloogilise jalajälje arvutamise põhimõtted. Jalajälje vähendamise võimalused.
Jäätmed ja jäätmekäitlus.
Jäätmete jaotus. Jäätmekäitlus igapäevaelus ja loodusturismis.
Ökoehitus
Ökoehituse põhimõtted. Ökoloogilised ehitusmaterjalid. Ökoehitus loodusturismiettevõttes.

Hinnatavad õpitulemused:

Õppija teab:
-biosüsteemide organiseerituse tasemeid
-ökosüsteemi komponente ja nendevahelisi seoseid
-ökoloogilisi tegureid ja nende mõju biosüsteemidele
-looduslikke ökosüsteeme
-bioloogilise mitmekesisuse tähtsust
-vetikate morfoloogiat
-sammaltaimede morfoloogiat
-sõnajalgtaimede morfoloogiat
-paljasseemnetaimede morfoloogiat
-õistaimede morfoloogiat
-samblike morfoloogiat
-seente morfoloogiat
-lülijalgsete morfoloogiat, kahepaiksete morfoloogiat
-roomajate morfoloogiat
-lindude morfoloogiat
-imetajate morfoloogiat
-loomaliikide määramist nende tegutsemisjälgede abil
-maastiku mõistet ja maastikuliste üksuste hierarhiat
-maastike kujunemist ja muutumist
-Eesti geoloogilist ehitust
-Eesti suuremaid järvi, allikaid ja jõgesid
-Eesti maastikulist jagunemist rajoonideks
-lülijalgsete süstemaatikat ja morfoloogiat
-looduse koormustaluvust ja igaüheõigust looduses viibimisel
-taimestiku kaitsekategooriaid
-loomastiku kaitsekategooriaid
-kaitsealasid ja kaitstavaid looduse üksikobjekte
-RMK puhkealasid ja -kohti
Õppija oskab:
-määrata metsakasvukohatüüpe (10 tüüpi), niidukooslusi (4 kooslust), sookooslusi (3 kooslust)
-määrata enamlevinud vetikaid (5 tk)
-määrata enamlevinud sammaltaimi (20 liiki)
-määrata enamlevinud sõnajalgtaimi (4 liiki)
-määrata enamlevinud õistaimi (50 liiki)
-määrata mageveekogude, mere ja vooluvete iseloomulikke taimi
-määrata kodumaiseid okaspuid (4 liiki) ja enamlevinud okaspuid (6 liiki)
-määrata enamlevinud samblikke (20 liiki)

-määrata enamlevinud, sh. kaitsealuseid, mürgiseid ja söödavaid seeni (20 liiki)
-määrata kahepaikseid (10 liiki)
-määrata roomajaid (5 liiki)
-määrata linde (50 liiki)
-määrata enamlevinud imetajaid (30 liiki)
-määrata ruderaaltaimi (5 liiki) ja enamlevinud umbrohtusid (20 liiki)
-määrata luitetaimkonna, rannikutaimkonna ja kaljutaimkonna iseloomulikke taimi määrata kultuurrohumaade kõrrelisi (10 liiki) ja liblikõielisi taimi (5 liiki)
-määrata enamlevinud söödavaid taimi (15 liiki), ravimtaimi (15 liiki) ja mürgiseid taimi (15liiki)
-määrata vähilaadseid (5 liiki), ämblikulaadseid (10 liiki), hulkjalgsed (2 liiki), putukaid (20 liiki)
-määrata vähilaadseid (5 liiki), ämblikulaadseid (10 liiki), hulkjalgsed (2 liiki), putukaid (20 liiki)
-määrata I, II ja III kaitsekategooria taimi (10, 20, 30 liiki)
-määrata I , II ja III kaitsekategooria liike (10, 20 ja 30)
-seostada pinnamoe, veestiku, muld- ja taimkatte osa maastike kujunemisel
-iseloomustada erineva väärtusega maastikke
-iseloomustada maastiku jagunemist rajoonideks

Hindamine:

Mooduli hinne kujuneb:
-arvestustööd ainete lõpus (30 %)
-uurimustöö oma kodukoha looduskeskkonna kohta (30 %)
-praktiline test: retkepiirkonna taimekoosluste ja -liikide, seene- ja samblikuliikide ning loomaliikide määramine (40 %)
Konkreetsete hinnatavate tegevuste loendi ja hindamiskriteeriumid kehtestab õpetaja moodulkavas.

Mooduli nimetus: **Looduse vahendusõpe**

Maht õppenädalates : 6

Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õppija omandab oskuse esitleda külastajatele loodusobjekte ning anda mõistetavaid selgitusi looduses toimuvate protsesside ning seoste kohta. Õppija omab teadmisi ja oskusi loodusradade kavandamisest, matkavarustuse kasutamisest, maastikul orienteerumisest. Õppija mõistab, kuidas läbitava loodusraja profiil ja seisund mõjutavad saadavat looduselamust. Õppija omandab loodusradade kavandamiseks vajalikud teadmised ja oskused. Õppija omandab matka planeerimise, varustuse kasutamise ja külastajate juhendamise oskused. Õppija oskab valida turvalise, ratsionaalse ja loodussäästliku liikumisviisi Eesti maastikel ja pinnavormidel.

Nõuded mooduli alustamiseks: Läbitud on osaliselt turismigeograafiaõppe ja looduskeskkonnaõppe moodulid

Õppesisu:

Looduse vahendamine (1 õn) :

Looduse vahendamine põhimõtted ja eesmärgid.

Õpetaja ja/või interpreteerija, hõivatud ja hõivamata kuulajaskond. Hõivamata kuulajaskonna motivatsioon.

Looduse vahendamise/interpreteerimise/tõlgendamise meetodid

Meetodid, kuidas muuta erialane info huvitavaks. Tähenduslik ja personaalne informatsioon.

Looduse vahendamise metoodikad erinevatele sihtgruppidele

Sihtgrupi vajaduste määratlemine. Erinevate metoodikate kasutamine. Teema, alateema ja 5 põhiideed. Kliendi varasemad kogemused looduselamuse iseloomu määrajana.

Looduse vahendamiseks vajalike abivahendite koostamine/kogumine, valmistamine,

Looduslikud materjalid, kollektsioonid, herbaariumid, skeemid, joonised, fotod, mulaazid, mudelid, skeletid, taime-, looma-, pilve-, kivististe määrajad, linnulauluaabitsad, jäljeaabitsad. Vahendid looduse vaatlemiseks.

Keskkonnamängud.

Keskkonnamängude õppimine, läbimängimine, vahendite muretsemine. Keskkonnamängude väljamõtlemine ja valmistamine.

Lavastatud tegevused looduse vahendamisel.

Ümberkehastumine. Etendus kolmandas isikus. Draama. Käpiknukud ja nukuetendused.

Töölehed, õppemapid ja muud keskkonnahariduses kasutatavad vahendid.

Töölehed, töölehtede koostamise põhimõtted. Õppemapid - vajalike vahendite leidmine ja koondamine mapiks piirkonna või teema kaupa.

Halva ilma tegevused.

Keskkonnahariduskeskused, looduskoolid - õppeprogrammid, näitused, videofilmid.

Looduse vahendamise metoodikate kasutamine looduses, lähtuvalt sihtgrupist ja ette antud teemast.

Etteantud teemal ja sihtgrupile looduse vahendamine looduses. Etteaste jäädvustamine videofilmile ja videote hilisem analüüs.

Loodusrajad (2 õn) :

Loodusradade rajamise eesmärgid. Euroopa mõjud.

Loodusradade olemus ja nende rajamise eesmärgid. Loodusradade rajamise ajalugu. Euroopa mõjud Eesti loodusradadele.

Loodusradade liigid ja funktsioonid.

Füüsilise, emotsionaalse, loodushariduslikuja majandusliku mõju mehhanismid loodusradadele. Loodusradade võimalik liigitamine lähtudes nende funktsioonidest.

Loodusrada kui looduse vahendamise metoodiline abivahend.

Looduse õpperajad kui spetsiifilised rajad looduse vahendamiseks. Looduse õpperadade paiknemine Eestis.
Koormustaluvuse määramise metoodikad. Parimad näited.
Looduse koormustaluvus. Füüsiline, reaalne, lubatav, ökoloogiline koormustaluvus. Erinevate maastikutüüpide ja koosluste koormustaluvus. Koormustaluvuse määramise metoodikad.
Loodusradade tehnilised parameetrid.
Horisontaalne, vertikaalne, turvalisust arvestav. Erinevate funktsioonidega radade mõõtmed.
Erinõuetega klientidele sobivate loodusradade rajamise põhimõtted.
Erinõuded radade rajamisel arvestades lapsi, seeniore, erivajadustega kliente.
Loodusradade ehitised ja rajatised.
Ehitised loodusrajal (matkamaja, matkaonn). Rajatised - laavu, koda, katusealune, puhkekoht, lõkkekoht, infostendid, infotahvlid, viidad jne.
Loodusraja planeerimine - maastiku valik.
Matkaja maastikukogemusega arvestamine. Maastiku vaheldumine. Vaatekohtade loomine. Taimestiku osatähtsus. Huviväärsuste valiku põhimõtted. Keskkonnatingimustega arvestamine.
Loodusraja planeerimine - ala potentsiaali kirjeldamine.
Raja vajaduse põhjendus, ala potentsiaal, turu ja konkurentsi analüüs.
Loodusraja planeerimine - trassi valiku põhimõtted.
Trassi valik sõltub loodusraja eesmärgist, liikumisviisist, sihtrühmast, planeeritavast koormusest.
Trassi valik maastikul ja kaardil.
Arvestamine seadusandlusega.
Kooskõlastused, ehitusload, eskiisjoonised, tehnilised joonised.
Loodusraja kandmine kaardile ja ehitamine maastikule, ehitusjärelvalve.
Praktiliste tegevuste käik ja järelvalve.
Loodusraja haldamine. Vastutus.
Loodusraja haldamine, hooldamine, tasulised teenused loodusrajal.
Loodusraja turundamine
Turundaja, turunduse eesmärgid, turunduse meetodid, turundusplaan.
Matkamise alused (2 õn) :
Matkamise planeerimine
Matka planeerimine ja matkataktika, matkatehnika, matkavarustus, ohutus ja seadusandlus matkamises, grupipsühholoogia ja klienditeeninduse matkamisega seotud eripärad
Terminoloogia
Matkaliigid, matkamise terminoloogia ja soovitatav kirjandus, matkarajad, matkade raskusastmete arvestamine, matkade kvalifikatsioonikomisjon.
Matkataktika
Matkapiirkonna ja aja valik, liikumisviisi valik, marsruudivalik, grupi suurus, matka raskusastme valik sõltuvalt sihtgrupist, infoallikad matka kavandamiseks, kaardimaterjal, teekonna pikkus, marsruudi pidepunktid ja tehnilised etapid, vaatamisväärsused, ööbimispaigad, varustuse ja toidu planeerimine, vajalikud load ja dokumendid, matka registreerimine ja kinnitamine.
Matkatehnika
Põhilised liikumistehnikad matkaliigiti, liikumine eri tüüpi maastikel, põhilised julgestustehnikad matkaliigiti, köietöö.
Matkavarustus
Grupivarustus ühepäevasele matkale ja mitmepäevasele matkale, isiklik matkavarustus, varustuse pakkimine, jaotamine grupis.
Ohutus ja seadusandlus matkamises
Hoolikuse standard, ülevaade seadustest, üldised turvalisusalased protseduurid ja miinimumnõuded matkakorraldajale.
Grupipsühholoogia ja klienditeenindus
Matkajuhi roll, grupi käitumise põhijooned, klienditeenindus, giiditöö alused.
Õpilaste poolt kavandatud matk.

Matkapiirkonna valik, marsruudi koostamine koos puhke- ja ööbimispaikadega, evakuatsiooniteede märkimine hädaolukorras tegutsemiseks, grupi komplekteerimine, varustuse hankimine ja jagamine grupis, riskide analüüs ja maandamine, matkadokumentatsiooni koostamine ja kaitsmine enne matka. Matka läbiviimine ja analüüs. Matkade käigus omandab õppija teoreetilised teadmised topograafiast, kompassi, GPS-i ja kaardimaterjali kasutamisest. Praktiline tegevus looduses.

Loodusgiidi töö (1 õn) :

Kes on giid?

Kuidas giidiks saadakse? Kutsestandard. Atesteerimine. Giid. Loodusgiid. Retkejuht. Giidide ühendused.

Giidile esitatavad üldnõuded.

Mida giid peab teadma ja oskama.

Loodusgiidile esitatavad erinõuded.

Loodusgiidi teadmised ja oskused.

Giidi isiksus. Isiksuse omadused.

Vaimsed omadused. Isiksuseomadused. Mida giid ei tohi kunagi teha.

Loodusretke läbiviimise põhialused.

Grupiga kohtumine. Loodusretke läbiviimine. Retke lõpetamine.Riskijuhtimine. Looduse koormustaluvusega arvestamine.

Temaatilise loodusekskursiooni planeerimine ja ettevalmistamine.

Teema valimine
Piirkonna valimine
Aja valimine ja ajakava koostamine
Riskide hindamine ja riskijuhtimisplaani koostamine
Transpordi korraldamine
Ööbimise ja toitlustamise korraldamine
Lisateenuste vajalikkuse selgitamine
Eelarve koostamine
Turundamine

Giiditeksti koostamise põhimõtted.

Peateema ja alateemad.
Kirjandus. Näitlikud materjalid.

Spetsiifiliste ja erivajadustega reisijate teenindamine looduses.

Seeniorid, õpilased, erivajadustega kliendid.

Giiditöö eetika.

Missugune on eetiline käitumine. Giiditöö reeglistik.

Hinnatavad õpitulemused:

Õppija teab ja tunneb
-looduse vahendamise põhimooduseid
-looduse vahendaja ja giidi isikuomadusi, põhiülesandeid ning töö eripära
-looduse vahendaja ja giidi eetikanorme
-loodusradade liike ja parameetreid ning nõudeid erinevatele radadele
-loodusradade planeerimise põhimõtteid
-looduskaitse ja ohutusega seotud õigusaktide sisu
-matkavarustust ja liigitamise põhimõtteid
-matka või retke korraldamisega seotud seadusandlust
-looduses liikumise ja orienteerumise põhimõtteid
Õppija oskab:
-hinnata oma sobivust loodusgiidi või loodusvahendaja tööks
-läbi viia loodusretki ja -matku eelnevalt ettevalmistatud loodusradadel või teemaradadel
-erinevatele sihtgruppidele edasi anda looduskogemust ning pakkuda klientidele looduselamust
-rakendada erinevaid esinemistehnikaid ning esitleda loodus- ja kultuuriobjekte
-tagada klientide füüsilise ja sotsiaalse turvalisuse ning õigesti käituda kriisiolukordades
-vältida looduskeskkonna seisundi halvenemist ning ümberkaudsete elanike häirimist

-lahendada matkamisega ning loodusradade rajamisega seotud õiguslikke küsimusi
-valida õige looduses liikumise viisi ning liikumistehnika
-kliente juhendada
-orienteeruda maastikul
-kasutada elementaarset isiklikku ja grupimatkavarustust
-koostada loodusraja kui tervikpaketi kirjeldust, lähtuvalt raja funktsioonist ja loodus- ning kultuuriväärtustest ning nende eksponeerimise võimalustest ja võimalikust kaitsevajadusest
-koostada lihtsa loodusraja tehnilist projekti ning korraldada keerukamate loodusradade tehnilist projekteerimist ja rajamist
-kavandada infotahvleid, viitasid ja stende ning koostada kirjalikke jaotusmaterjale
-kavandada raja hooldus- ja teenindusmeetmeid
-korraldada radade rajamistöid ning keerukate radade tehnilise projekti koostamist

Hindamine:

Mooduli hinne kujuneb:
-kirjalik praktilistele teadmistele orienteeritud test (25%)
-praktilistes tegevustes osalemine ja ülesannete lahendamine (75%)
Konkreetsete hinnatavate tegevuste loetelu ja hinnete osakaalu lõpuhindes määrab õpetaja moodulkavas.

Mooduli nimetus: **Loodusreisi korraldusõpe**

Maht õppenädalates : 3

Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õppija mõistaks säästva turismi, loodusturismi ning ökoturismi eripära ning loodus- ja ökoturismi toodete tähtsust Eesti turismiturul. Õppija omandab teadmised erinevate loodus- ja ökoturismi ühenduste tegevustest ja ülemaailmsetest liikumistest. Õppija omandab oskused kavandada ning turundada loodus- ja ökoturismi tooteid. Õppija oskab kasutada projektimeetodit kui ühte enamlevinud organisatsiooni arenguks või sündmuste korraldamiseks kasutatavat meetodit, kirjutada lihtsamaid projekte, neid ellu viia ja tulemusi analüüsida.

Nõuded mooduli alustamiseks: Läbitud on osaliselt majandus- ja ettevõtlusõppe, klienditeenindusõppe, turismimajandusõppe, turismigeograafiaõppe, looduskeskkonnaõppe ning looduse vahendusõppe moodulid.

Õppesisu:

Reisikorralduse alused (1 õn) :

Reisikorralduse toode

Pakettreisi mõiste. Pakettreiside tüübid. Reisikomponendid. Individuaalreisid vs grupireisid.

Tegutsemine reisiettevõtjana

Tegevust toetavad seadused ja määrused.

Reisimotivaatorid

Kliendiprofiil ning muutused tarbija soovides ja vajadustes. Reisitakistused.

Pakettreisi planeerimise protsess

Hea reisipaketi tunnusjooned. Läbirääkimised. Broneeringute tegemine ning nende administreerimine. Tehniline dokumentatsioon. Lepingud hankijate ja edasimüüjatega. Kuluarvestus ja hinnakujundus reisikorralduses. Muutuv- ja püsikulud.

Reisipakettide turundus

Pakettereiside müügivõrk. Suundumused reisikorraldajate turul.

Loodusturismi korraldus (1 õn) :

Aine sisu ja põhimõisted.

Säästva turismi, loodusturismi ja ökoturismi mõisted ja eripärad.

Üleilmsed liikumised loodus- ja ökoturismis.

Loodus- ja ökoturismi trendid.

Loodusturismi ja ökoturismi võimalused Eestis.

Loodus- ja ökoturismi olukord ja võimalused Eestis ja Eesti erinevates piirkondades. Loodus- ja ökoturismi võimalused.

Loodus- ja ökoturismi tooted.

Loodus- ja ökoturismi toodete eesmärk ja eripärad. Tutvumine Eesti ja maailma loodusturismitoodetega.

Turismi mõju looduskeskkonnale.

Keskkonnasäästliku turisti profiil. Kuidas korraldada loodusturismi loodust ja keskkondi säästvalt.

Kvaliteedimärgised loodus- ja ökoturismis.

Tutvmine kvaliteedimärgistega. Märgiste saamise põhimõtetega ja nõuetega. Märgised Eestis ja maailmas.

Missugune on säästev turismiettevõte?

Säästva turismiettevõtte rajamise põhimõtted. Kuidas muuta juba olemasolevat ettevõtet säästvaks.

Loodusturismi/ökoturismi toote kavandamine.

Loodusturismi toodetega tutvumine. Õpitut silmas pidades oma toote koostamine.

Olmasolevate loodusturismitoodete/ettevõtete tarbimine/külastamine.

Loodusturismitoode tarbimine või loodustursmiettevõtte külastamine. Kogetu analüüs. Jätkusuutlikkuse analüüs.

Projektijuhtimise alused (1 õn) :
Sissejuhatus
Projekti mõiste ja projektitsükkel. Strateegiline planeerimine. Avatud toetusfondid ja võimalused
Projektitöö
Projekti eesmärk, tegevused, riskid, ajakava. Projekti meeskond ja suhtlemine. Aruandlus ja hindamine. Projektipõhine tegevus ettevõttes, projektide seotus organisatsiooni arengustrateegiaga.
Dokumentatsioon
Projekti ettevalmistavad tegevused enne rahastamist, nt. tasuvusanalüüs, ehitusprojekt, kooskõlastused jne. Projekti finantseerimine: toetus, omafinantseering. Vorm projekti kirjutamiseks.
Lepingute sõlmimine rahastajatega. Projektipõhise raamatupidamise eripära. Projekti elluviimine. Aruandlus: tööajatabelid, vahe- ja lõpparuanded. Projekti lõpetamine. Dokumentide arhiveerimine.
Enamlevinud lisadokumendid projekti taotlusvormile. Aruandlus ja väljamaksetaotluste esitamine.
Turismiprojektid
Turismiprojektide rahastamisvõimalused ja projekti koostamine vastavalt juhendile.

Hinnatavad õpitulemused:

Õppija teab ja tunneb:
-reisiteenuste sisseostmise ja edasimüümise tingimusi, hinnakujunduse aluseid
-reisikorraldaja töökorraldust ja töövahendeid
-turismiteenuste tootja, kliendi, reisija, reisikorraldaja, reisiesindaja ja agentreisibüroo õigusi, kohustusi ja vastutust
-maailma ning kohalikku turgu mõjutavaid turismitrende, võimalikke koostööpartnereid ja konkurente
-Euroopa Liidu nõudeid pakettreiside kohta, pakettreiside mõistet, olemust ja müügitingimusi, pakettreisilepingut
-turismi- ja reisiteenuseid, sh. toitlustamis-, majutus-, reisijateveo- ning muid võimalikke lisateenuseid pakkuvate ettevõtete tooteid
-tootearenduse põhimõtteid
-ühiskonnas toimivaid peamisi säästva majanduse protsesse
-ökoturismi kvaliteedimärgiseid
-kohaliku majanduse baasil ühistegevuse ja koostöö planeerimise aluseid
-projekti koostamise ja projekti eelarve koostamise põhimõtteid
-projekti rahastamispõhimõtteid ja toetusfonde
-meeskonna moodustamise ja projekti juhtimise põhimõtteid
Õppija oskab:
-hinnata regiooni öko- ja loodusturismi potentsiaali ning väärtustada kohalikke loodus- ja kultuuriväärtusi
-arendada loodus- ja ökoturismi toodet, planeerides vastutustundlikult oma tegevusi
-leida sobivaid koostööpartnereid, turismiteenuste pakkujaid, leida ja kalkuleerida iga teenust reisipaketis eraldi
-koostada ja kalkuleerida reisipaketti erinevatest, sobivatest teenustest, lähtudes kliendi huvidest ja ootustest
-planeerida, kalkuleerida ning analüüsida reisikorraldusega seotud tulusid ning kulusid
-koostada ekskursioonimarsruuti
-koostada lihtsamaid projekte, neid esitada vastavalt toetaja poolt kehtestatud raamdokumentidena
-projekti ellu viia
-analüüsida projekti tulemuslikkust
-tagada projekti jätkusuutlikkust

Hindamine:

Mooduli hinne kujuneb:
-kirjalik arvestustöö (40%)

-reisipaketi koostamine, läbiviimine ja aruande kaitsmine (30%)
-loodusturismitoote arendusprojekt (30%)

Mooduli nimetus:	**Loodusturismikorralduse praktika**
Maht õppenädalates :	20
Eesmärk:	Praktikaga taotletakse, et õppija harjub töökeskkonnaga, rakendab koolis omandatud teadmised praktikasse ning õpib juurde uusi valdkonna- või organisatsioonispetsiifilisi oskusi. Praktika sisuks on loodusturismi programmide või rajatiste loomine ning arendamine, loodusturismi teenuste pakettide koostamine, müümine ja läbiviimine, loodusturismi toote arendamine loodusturismi korraldavas organisatsioonis või loodusturismi piirkonnas. Õppija saab ettekujutuse ja oskused töötamaks loodusturismi ettevõttes, oskab analüüsida oma edasise karjääri võimalusi, anda objektiivset enesehinnangut sobivuse kohta töötamiseks valitud erialal, rakendada õppeprotsessi käigus omandatud teadmisi ja oskusi töösituatsioonis, saada hinnang oma kutsealasele kompetentsusele, arendada praktilisi kutsealaseid oskusi, kujundada õiged hoiakud ja väärtushinnangud ning luua eeldused sooritada edaspidi kutseeksam.
Nõuded mooduli alustamiseks:	
Õppesisu:	<u>Praktika planeerimine</u> Eneseanalüüs, isiklike eesmärkide kavandamine kutsealase praktilise kogemuse saamiseks. Vajaliku materjali koostamine praktikale minekuks. CV, avaldus, motivatsioonikiri, praktikaleping, koolis omandatud oskuste nimistu. Juhendajaga praktikaprotsessi arutelu. Töögraafiku koostamine. <u>Tutvumine praktikakohaga</u> Tutvumine praktikakoha struktuuri ja meeskonna, personalile esitatavate nõuete, teenindusstandardite, klientide ja nende vajaduste, pakutavate toodete ja teenuste ning nende müügikorralduse ja tingimustega. Tööturvalisuse ja tööohutuse tingimustega tutvumine töökohal. Töötamine klienditeenindajana turismiettevõttes. Tehniliste seadmete tundmaõppimine ja kasutamine. <u>Erialased tegevused</u> Võimalusel osalemine planeerimis-, teostamis-, ja aruandluse etappides loodusturismi korraldamises või programmide organiseerimiseks, matkaplaanide ettevalmistamiseks ja matka läbiviimiseks, projekti läbiviimiseks või muul viisil praktiliste tegevuste läbimiseks. Teenuste paketeerimine, arendamine ja turundamine.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: -praktikaorganisatsiooni ja selle töökorraldust, dokumentatsiooni ning asjaajamist oma praktikakohal -teeninduspersonalile esitatavaid nõudeid, personalitöö korraldust -pakutavaid tooteid ja teenuseid -koostööpartnereid ja koostöö aluseid -teenuste müügikorraldust ja -tingimusi -kliente ja nende vajadusi -kutseala arengut mõjutavaid tegureid Õppija oskab: -püstitada praktikaks isiklikke eesmärke -koostada materjale praktikale minekuks: CV, avaldus, leping, motivatsioonikiri tööandjale -täita teeninduspersonalile esitatavaid nõudeid -töökohta ette valmistada, planeerida ja ajastada oma töid, hoida ja hooldada varustust, komplekteerida infomappi, kasutada tehnilisi vahendeid, tegutseda tehniliste rikete korral -kinni pidada kokkulepetest, osaleda aktiivselt töös, järgida tööaegu, täita korraldusi -kasutada turismiterminoloogiat ja rakendada teoreetilisi teadmisi erinevate tööde teostamisel

-teenindada kliente
-analüüsida ja konkurentidega võrrelda pakutavaid turismitooteid ja -teenuseid
-pakkuda välja uuenduslikke ideid turismitoodete ja -teenuste arendamiseks
-pakkuda ja vormistada müügiks organisatsiooni poolt pakutavaid tooteid ja teenuseid
-koostada toodete ja teenuste turundusmaterjale
-vormistada raporteid erinevate tegevuste kohta
-hinnata oma toimetulekut reaalses töös ja probleemsituatsioonides (konfliktid, kriitika, uued inimesed)
-suhelda efektiivselt juhendajaga, tunda end meeskonnaliikmena, rakendada meeskonnatööalaseid teadmisi
-anda hinnangut oma koostöövõimele juhendaja, kaastöötajatega, klientidega
-pidada praktikapäevikut
-analüüsida oma kutsealaseid oskusi
-hinnata kriitiliselt oma praktikakogemusi arvestades enesele püstitatud eesmärke ja karjääritaotlusi
-hinnata tööle asumise võimalusi, arvestades praktikakogemus

Hindamine:

Mooduli hinne kujuneb:
-aruandes esitatu sisukus ja vastavus püstitatud ülesandele (40%)
-aruande kaitsmine (esinemist, küsimustele vastamist jm.) (20%)
-ettevõtte-poolne hinnang praktikandile (40%).
Praktikaprogrammi mittetäitnud, aruandele mitterahuldava hinnangu saanud või aruandes esitatut kaitsta mitte suutnud õpilase praktikat ei arvestata ja ta ei lõpeta kursust. Praktika ettevõtte-poolsel juhendajal on õigus viibida praktikaaruannete kaitsmisel ja esitada küsimusi praktikaaruande kohta, samuti on juhendajal õigus nõuda praktikaaruande sisu kooskõlastamist ettevõttega enne selle esitamist kooli.

Mooduli nimetus:	**Loodusturismikorralduse eriala lõpueksam**
Maht õppenädalates :	0
Eesmärk:	Lõpueksamiga õppija kinnistab õige suhtumise, vajalikud teadmised ja oskused töötamiseks organisatsioonis, mille tegevuste hulka kuulub rekreatiivsete teenuste pakkumine ettevõtlus-, mittetulundus- või avalikus sektoris. Õppija süvendab oma kutseoskusi, rakendab omandatud teoreetilisi ja praktilisi teadmisi ning oskusi igapäevastes tööga seonduvates enamlevinud situatsioonides. Õppija süvendab oma analüüsi- ja probleemide lahendamise oskust. Lõpueksamiga taotletakse, et õppija oskab koguda autoriteetsetest allikatest informatsiooni, seda töödelda, analüüsida ja edasi arendada terviklikuks, praktilise väärtusega ning kõigile vormistusnõuetele vastavaks lõputööks. Õppija on valmis sisenema tööturule.
Nõuded mooduli alustamiseks:	Läbitud on kogu loodusturismikorralduse õppekava
Õppesisu:	<u>Lõpueksam</u> Lõpueksami sisuks on kirjalik ja praktiline töö. Töö kirjalik osa kajastab teemaga seotud teooriat, läbiviimise kavandamist ja analüüsi töö praktilisest (osalisest või täielikust) läbiviimisest. Praktilise osa läbiviimist demonstreeritakse eksamikomisjoni liikme(te) juuresolekul. Lõpueksami teema valikul lähtutakse võimalikult palju õppija tulevase töökoha vajadustest ja spetsiifikast. Lõpueksamiks võib olla valitud variant alljärgnevast loetelust: -kompleksne loodusturismitoote pakett koos vajaliku dokumentatsiooni ja giidimaterjalidega (sh näitvahendid) -loodusturismikorraldaja turundusplaan või mõni üksik turundustegevus (näiteks voldiku kavandamine, kujundamine ja vormistamine, vahendajate leidmine teenuste paremaks müügiks jne) -looduspiirkonna arendusplaan -loodusretk koos paketi kavandamise ja praktilise läbi viimisega -loodusraja projekt ja / või raja praktiline rajamine vms
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: -loodusturismi korraldamise põhiprintsiipe -klienditeeninduse põhiprintsiipe -lõputööle esitatavaid sisulisi ja vormistuslikke nõudeid -loodusturismi toodete ja teenuste paketeerimise põhimõtteid -retke korraldamise ja läbiviimise põhimõtteid -loodusraja projekti koostamise ja loodusraja praktilise rajamise põhimõtteid -arengukava, äri- või turundusplaani koostamise metoodikat -loodusgiidi töövahendeid Õppija oskab: -kasutada turismistatistikat, arengukavasid, strateegiaid ja teisi dokumente -analüüsida teenuste või ettevõtte olukorda ja pakkuda välja parendusvõimalusi -näha valdkonna arenguvõimalusi ettevõtjana, kavandades selleks äri-, või turundusplaani -teostada arengut projektmeetodil -kavandada ja viia läbi loodusturismi sündmust, retkejuhi või loodusgiidi programmi
Hindamine:	Hinnatakse: -töö praktilisest teostusest (60%) -kirjaliku töö vastavusest nõuetele, selle esitlemisest ja kaitsmisest (40%): -professionaalsus (sobiv riietus, käitumine, küsimustele vastamine) -olulise suulise ja kirjaliku info edasiandmine (oskus eristada oluline ebaolulisest, grammatika, esinemisoskus ja mõjusus) -esitluse tehnika (alustamine, selgus, huvi äratamine, väljendusoskus,

lõpetamine) valdamine

III Valikõpingute moodulid

Mooduli nimetus:	**Seiklusmatkad**
Maht õppenädalates :	1
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija saavutab matkatehnilised oskused retke läbiviimiseks, teab ja oskab pakkuda erinevaid seiklusmatkamise võimalusi kliendile, tunneb seiklusmatkaja ootusi matkale, teab ohte ja riske ning oskab neid ennetada.
Õppesisu:	**Seiklusmatkade liigid ja võimalused Eestis** Liigutus ja võimalused **Riskijuhtimine** Ohud matkal, ohtude tuvastamine ja vältimine, avariiolukordade juhtimine, koostöö pääste- ja otsimismeeskondadega. **Seiklusmatka planeerimine** Infoallikad, ühe- ja mitmepäevased matkad, matkapiirkonna valik. Marsruudi ettevalmistus: matka kestvus, pikkus, marsruudi pidepunktid, vaatamisväärsused, ööbimispaigad, kaardid, varustuse planeerimine, vajalikud load ja dokumendid, toitlustamine matkal. Rühma komplekteerimine ja ettevalmistamine, informeerimine, väliööbimised, laagrikorraldus. Liikumistehnika ja julgestuse alused. **Orienteerumine** Topograafia; kompassi kasutamine; kaarditarkvarad; GPS-i kasutamine. **Matkavarustus** Ühe- ja mitmepäevase matka varustus, aastaringne isiklik varustus, rühmavarustus, varustuse jagamine ja pakkimine. **Rühmapsühholoogia ja klienditeenindus** Matkajuhi roll grupis, osalejate rahulolu mõjutavad tegurid, rühmapsühholoogia alused, rühmaliikme „profiili” koostamine; enesekehtestamine, liidrid, konfliktid, nende ennetamine ja lahendamine, käitumine veaolukordades, matkakorralduse eripära sõltuvalt sihtrühmast (lastegrupid, seeniorid jne) **Praktiline seiklusmatk** Matka ettevlmistus, läbiviimine, analüüs
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: -suhtlemise ja rühma juhtimise põhireegleid -kehaliste võimete arengu põhireegleid Õppija oskab: -valida matkapiirkonda -planeerida ja läbi viia ohutuid, kuid seikluslikke tegevusi matkal -terminoloogiat ja tehnikaid tegevustes sihipäraselt kasutada -planeerida ja kasutada varustust -matka erinevatel maastikutüüpidel läbi viia -valida liikumistehnikat -julgestada ennast ja teisi -matka juhtida klienditeeninduslikku mõttelaadi kasutades -viia läbi huvitav ja elamusterohke matk
Hindamine:	Mooduli hinne kujuneb: moodul lõppeb arvestusega, mis koosneb järgnevatest osadest: - matkapaketi koostamine, kirjalik ettevalmistustöö ja esitamine (40%) -seiklusmatka või selle osa juhendamine praktilistes tegevustes (60%)

Mooduli nimetus:	**Matkatreeneri spordiosa**
Maht õppenädalates :	1
Eesmärk:	Õppija omandab vajalikud oskused ja teadmised matkatreeneri I taseme kutseeksami sooritamiseks, sh ülevaade bioloogia, füsioloogia, meditsiin, pedagoogika, psühholoogia, majanduse ja sporditurunduse alused ning spordi üldisest korraldusest.
Õppesisu:	**Inimese organismi ehitus ning talitlus puhkeseisundis ja kehalisel tööl** Lühiülevaade inimese organismi ehitusest ja talitlusest. Terviklik tegevus ja selle struktuur. Inimese kohanemisvõime. Olulisemad ealised iseärasused. **Spordimeditsiin** Spordimeditsiiniline terviseuuring spordis. Sagedasemad haigused spordis. Sagedasemad tugi ? liikumisaparaadi haigused. Kinniste vigastuste esmaabi. **Treeneritöö pedagoogilised alused** Printsiipide mõiste. Üldpedagoogilised printsiibid. Didaktika printsiibid. Sporditehnika õpetamine ja omandamine. Kehalise ettevalmistuse baaskomponendid **Treeneritöö psühholoogilised alused** Motivatsioon spordis. Treener kui grupi liider **Sporditurunduse põhialuseid** Sporditurunduse mõiste. Sporditoote ja -teenuse turg. Spordi organisatsiooniline alus ja struktuur, spordi reguleerimise vormid
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: -matkatreeneri I tasemel töötamiseks nõutavat spordi ja matkateooriat, terminoloogiat, seadusandlust jne -riskijuhtimise põhimõtteid -spordiga seonduvat seadusandlust -kehaliste võimete arendamise põhireegleid -majanduse ja sporditurunduse põhialuseid -spordiorganisatsioonide ja nende tegutsemise aluseid ning spordi reguleerimise vorme Õppija oskab -riske ennetada või maandada - läbi viia matku, tagades sellest osavõtjatele ohutuse
Hindamine:	Moodul lõppeb arvestusega, mis koosneb: - teoreetiliste teadmiste arvestustöö (40%) - praktiliste teadmiste ja oskuste demonstreerimine korraldatavatel seminaridel (60%) Konkreetsete arvestatavate tegevuste loetelu ja nende osakaalu määrab õpetaja moodulkavas.

Mooduli nimetus:	**Noorsootöö ja laagrite korraldamine**
Maht õppenädalates :	1
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija oskab tulla toime noortegrupi juhendamisega matkal, laagris või sündmusel, oskab arvestada noorte iseärasustega arenguetappides, orienteerub noorsootööd reguleerivates seadusaktides, oskab leida ja kasutada noorsootööd toetavat informatsiooni ning avatud toetusfonde, tunneb elementaarseid pedagoogilisi võtteid laagridistsipliini säilitamiseks ning tegevuste kavandamiseks eri vanusegruppides.
Õppesisu:	**Noorsootöö** Noorsootöö ja noortepoliitika korraldus ja kujunemine Eestis. Noortega tegelevad organisatsioonid (haridusasutused, MTÜ-d, avatud noortekeskused). Avatud noorsootöö: noortekeskused, klubid, organisatsioonid; töö vabatahtlikuna, väljundid praktiliseks noorsootööks. Huvitegevused. Õigusaktid töös noortega. Noortekeskuse külastamine. Ohutuse ja turvalisuse tagamine töös noortega. Loovmeetodid töös noortega. Noored ja sõltuvus. Noorsootöö kutse eetika. Toetusfondid. **Laagrite korraldamine** Laager kui territoorium. Turvalisus laagris: esmaabi, tuletõrje- ja päästealane teave, ohutu ujumine ja käitumine vees. Noorte kohustused ja õigused. Hügieen noortelaagris. Loodus laagritegevuse keskkonnana. Nõuded noortelaagri kasvatajatele. Erivajadustega laps laagris. Laste ealised iseärasused. Uimastiennetustegevuse kaasaegsed meetodid noorte riskikäitumise vähendamiseks.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb - noorsootöö ning laagrite korraldust ja regulatsioone Eestis - noorte ealisi iseärasusi - huvitegevuse ja avatud noorsootöö põhimõtteid - noorsootöö, noorteprogrammide rahastamise põhimõtteid - ennetustöö põhimõtteid - oskab vastu võtta kriitikat ja anda konstruktiivset tagasisidet Õppija oskab: -koostada rekreatiivset programmi noortele -kavandada koostööd noorsootööd korraldavate või oma tegevused noortele suunanud organisatsioonidega -kavandada noortele suunatud rekreatiivset projekti ning kasutada toetusvõimalusi selle elluviimiseks
Hindamine:	Mooduli hinne kujuneb: -õpimapi esitamine (40%) -laagriprogrammi esitamine (20%) -lühiettekanne noorteorganisatsiooni kodulehest (10 %) -kirjalik arvestus kogu materjali kohta (30%)

Mooduli nimetus:	**Loodusfotograafia**
Maht õppenädalates :	1
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija oskab käsitleda fotokaameraid, saab algteadmised fotograafiast, huvi looduse vahendamise vastu fotokaamera abil, tuleb toime iseseisvalt kaamera kasutamisel loodupiltide tegemisel ning oskab juhendada kliente looduse fotografeerimiseks.
Õppesisu:	**Sissejuhatus fotograafiasse ja fototehnikasse** Eetikareeglid. Ühiskondlike normide järgimine (vastavate lubade hankimine). Seadusandlus. Fotode säilitamine. **Filmikaamerad ja digikaamerad, kaamera ehitus ja funktsioonid** Fotoaparaadi käsitsemine (avad, särid, tundlikkused, fookuskaugused jpm). Filmi- ja digipiltide arvutitöötlus. **Pildistava objekti tundmaõppimine** Maastik ja üksikobjekt, elusobjekt ja eluta objekt, linnud, imetajad, putukad, roomajad, loomad, taimed, erilised kaitsealused liigid. **Loodusfoto ja kunst** Fotograafia üldised kompositsioonireeglid ja fotograafiline väljendusvorm. Kompositsioon ja perspektiiv, valgus ja vari, pildistamine eri tingimustes. Automaatika või käsiseadistus.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: -fotograafia algtõdesid -erinevaid fototöötlemise võtteid -pildistava objekti omapära -vastavat seadusandlust ja eetikareegleid -fotokaamera funktsioone -tunneb fotokaamera omadusi ja töö võimalusi Õppija oskab: -kasutada fotokaameraid -pildistada erinevaid objekte -säilitada pilte -juhendada kliente, näiteks viia läbi fotojahti või teisi fotoaparaadi abil läbiviidavaid mänge
Hindamine:	Mooduli hinne kujuneb: moodul lõppeb arvestusega, mis koosneb järgnevatest osadest: -praktiline töö etteantud erinevate objektide pildistamiseks ja võrdlev analüüs (60%) -fotomapp 15-st õpilase poolt fotografeeritud looduspildist (40%)

Mooduli nimetus:	**Inimese anatoomia ja füsioloogia**
Maht õppenädalates :	1
Eesmärk:	Omandada teadmised organismi ehitusest ja talitlusest; mõista arengu käigus organismis toimuvaid muutusi; omandada teadmised peamistest haigustest; saada oskus hankida vajalikku infot erinevatest teabeallikatest; saada aru organismi terviklikkusest;omandada teadmised organismi aine- ja energiavahetusest ning toitumisest;mõista erakordsetes tingimustes organismis toimuvaid muutusi; omandada teadmised liikumise mõjust organismile; saada oskus hankida vajalikku infot erinevatest teabeallikatest; seostada omandatud teadmisi igapäevaelu ja erialaga; väärtustada tervislikke eluviise. Seostada omandatud teadmisi igapäevaelu ja erialaga.
Õppesisu:	**Anatoomia** Raku keemiline koostis. Raku ehitus ja talitlus. Epiteelkude. Sidekude. Närvikude. Lihaskude. Katteelundkond. Tugi- ja liikumiselundkond. Hingamiselundkond. Seedeelundkond. Vereringeelundkond. Erituselundkond. Sigimiselundkond. Närvisüsteem. Meeleelundid. Sisenõrenäärmed. Pärilikud ja päriliku eelsoodumusega haigused. Mittepärilikud haigused. Immunsüsteem ja vaktsineerimine. **Füsioloogia ja toitumisõpetus** Inimene kui tervikorganism. Energiatasakaal. Veetasakaal. Hingamise ja südametegevuse regulatsioon. Veresuhkrusisalduse regulatsioon. Termoregulatsioon. Organismi üldine aine- ja energiavahetus. Raku metabolism. Lihaste energiatarbimine. Aeroobne ja anaeroobne töö. Füüsilise koormuse ajal organismis toimuvad muutused. Treeningu mõju organismile. Inimene kuumas, külmas, hõredas õhus ja vees. Liikumine ja haigused. Liikumine erinevatel eluperioodidel. Tervislik toitumine. Toitumine füüsilise koormuse korral.Spordi- ja energiajoogid. Toidulisandid. Anaboolsed steroidid. Alkohol,suitsetamine ja narkootikumid.
Hinnatavad õpitulemused:	Õpilane teab: -organismi keemilist koostist; -raku ehitust; -koetüüpe, nende liike ja ülesandeid; -elundeid ja elundkondi; -naha ja närvisüsteemi ehitust ning ülesandeid; -seedeelundkonna, hingamiselundkonna, vereringeelundkonna, erituselundkonna ja sigimiselundkonna osasid ning ülesandeid; -tähtsamaid luid, lihaseid, meeleelundeid ja sisenõrenäärmeid ning nende ülesandeid; -olulisemaid pärilikke ja päriliku eelsoodumusega haigusi ning nakkushaigusi ja erinevate elundkondadega seotud haigusi; -immuunsüsteemi tööd -organismi aine- ja energiavahetuse peamisi etappe; -aine- ja energiavahetuse omavahelisi seoseid; -ATP allikaid füüsilise koormuse korral; -tervisliku toitumise põhitõdesid ja toitumise iseärasusi füüsilise koormuse korral; -füüsilse koormuse korral organismis toimuvaid muutusi; -haigusi, millega peab arvestama füüsilise koormuse planeerimisel. Õpilane oskab: -selgitada raku talitlust; -selgitada peamiste anorgaaniliste ja orgaaniliste ainete ülesandeid organismis; -iseloomustada koetüüpe ja nende liike; -joonisel ära tunda elundkonnad ja nende osad; -selgitada katteelundkonna, tugi- ja liikumiselundkonna,-seedeelundkonna, hingamiselundkonna, vereringeelundkonna, erituselundkonna,

sigimiselundkonna, närvisüsteemi, meeleelundite ning sisenõrenäärmete ehitust, talitlust ja ülesandeid;
-kirjeldada sünnieelset ja järgset arengut;
-selgitada olulisemaid pärilikke ja päriliku eelsoodumusega haigusi ning-nakkushaigusi ja erinevate elundkondadega seotud haigusi;
-selgitada vaktsineerimise vajalikkust erinevate haiguste puhul selgitada organismi vee- ja energiabilanssi;
-selgitada organismi hingamise ja südametegevuse regulatsiooni, veresuhkrusisalduse regulatsioon ning termoregulatsiooni;
-iseloomustada organismi aine- ja energiavahetust;
-kirjeldada sahhariidide, lipiidide ja valkude osa organismi aine- ja energiavahetuses;
-selgitada ATP allikaid füüsilise koormuse korral;
-eristada aeroobset ja anaeroobset tööd;
-selgitada füüsilse koormuse korral organismis toimuvaid muutusi;
-selgitada treeningu mõju organismile;
-kirjeldada erakordsetes tingimustes organismis toimuvaid muutusi;
-liikumise vajadust erinevatel eluperioodidel;
-õigesti toituda;
-selgitada spordi- ja energiajookide, toidulisandite ning anaboolsete steroidide toimet organismile;
-selgitada suitsetamise, alkoholi ja narkootikumide toimet organismile.

Hindamine:

Mooduli hinne kujuneb:
-arvestustöö (40%)
-õpimapp praktilistest kirjalikest töödest (60%)
Konkreetsete tööde osakaalu lõpuhindes määrab õpetaja moodulkavas.

Mooduli nimetus:	**Arvutiõpetus edasijõudnutele**
Maht õppenädalates :	1
Eesmärk:	Aine läbimisega taotletakse, et õppija oskab kasutada infotehnoloogilisi vahendeid ja programme oma tööks vajalikus ulatuses.
Õppesisu:	**Tekstitöötlus** Teksti kujundamine, objektide lisamine **Tabeltöötlus** Tabelarvutusprogrammide statistiliste andmete töötlemine. Diagrammid. Tabelite ja diagrammide kandmine tekstifaili või esitlusse **HTML** Materjalide riputamine ja haldamine veebikeskkonnas
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: - teksti- ja tabeltöötlusprogrammide võimalusi erialaseks tööks vajalikus ulatuses Õppija oskab: - kasutada teksti- ja tabelarvutusprogramme, - koostada infotehnoloogia abil lihtsamat statistilist analüüsi (sagedused, keskmised, diagrammid), - materjale kodulehekülje serverisse üles panna
Hindamine:	Mooduli hinne kujuneb: moodul lõppeb arvestusega, mis koosneb järgnevatest osadest: - praktilised tööd 100%, millega kontrollitakse teksti töötlemise oskust, tabelite koostamise, valemite kasutamise, andmete filtreerimisening diagrammide loomise oskust, samuti materjalide haldamise oskust kodulehel. Konkreetsete hinnatavate tegevuste loetelu ja hinnete osakaalu lõpuhindes määrab õpetaja moodulkavas.

Mooduli nimetus:	**Mänguõpetus ja animatööri töö**
Maht õppenädalates :	1
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised mängude läbiviimisest ja animatööri tööst. Oskab tegevusi planeerida, ette valmistada, läbi viia, korraldada jätkutegevusi, saada ja analüüsida tagasisidet.
Õppesisu:	**Mängude liigitamine** Liigitamine toimumiskoha, sisu ja sihtgruppide järgi. **Traditsioonilised rahvusmängud** Rahvusmängude eripära. Erinevate maade mängud. Traditsoonidega arvestamine. **Mängijate ohutuse tagamine** Ohutuse tagamine kohast, ilmastikust ja vahenditest sõltuvalt. Ohtude vähendamise võimalused. **Mängijate koormuse arvestamine** Ealiste, füüsiliste jt iseärasustega arvestamine. **Mängude läbimängimine** Tutvumismängud, seiklusmängud, orienteerumismängud, seltskonnamängud, sportmängud, mälumängud jne. Valiku koostamine mängudest ettearvamatuteks juhtudeks. Mängureeglite kehtestamine ja tutvustamine. **Animatööri töö** Animatööri mõiste. Animatöör kui tegevuse käivitaja ja aktivaator. Animatöör kui turistide vaba aja sisustaja. Selle ala mõiste eri riikides ja kultuurides ning arvestamine tegevuse planeerimisel.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: -mängude läbiviimisega seotud riskide maandamise ja turvalisuse tagamise võimalusi -informatsiooniallikaid mängude kohta -animatööri mõistet ja töö sisu Õppija oskab: -valida mängu vastavalt sihtgrupile, tutvustada mängureegleid ning viia mängu läbi -läbi viia mänge ja teisi aktiivseid tegevusilähtudes kliendi soovidest ja turul pakutavatest võimalustest
Hindamine:	Mooduli hinne kujuneb: moodul lõppeb arvestusega, mis koosneb järgnevatest osadest: - mängupaketi koostamine etteantud kriteeriumide alusel - mängude esitlemine - eneseanalüüsi teostamine.

Mooduli nimetus:	**Kutsalane saksa keele õpe**
Maht õppenädalates :	2
Nõuded õpingute alustamiseks :	Puuduvad.
Eesmärk:	Arendada suhtlemisoskust ning olulise info eristamise ja sellest arusaamise oskust. Omandada klientide teenindamisel vajaminev keeleoskus ning turismi- (sh loodusturismi) ja rekreatsioonialane sõnavara. Arendada korrektset keelekasutust ja võõrkeelset suhtlemisoskust.
Õppesisu:	**Tervitamine ja hüvastijätmine.** Viisakusväljendid. Grammatika alused. **Tutvumine, tutvustamine. Külaliste vastuvõtt.** CV ja motivatsioonikirja koostamine. Töövestlus. **Teenindamine majutusettevõttes.** Majutusettevõtete liigid, tubade tüübid, lisateenused. **Teenindamine toitlustusettevõttes.** Söögid ja joogid. Söögikoha soovitamine. **Eesti tutvustamine.** Üldandmed. Loodus. Vaatamisväärsused. Kodukoht. **Liikumine looduses.** Sport, aktiivne puhkus ja rekreatiivsed tegevused. Matkapakett. Elamusretk. **Teenindamine reisibüroos.** Reisimine ja reisitransport. Tee küsimine ja juhatamine. **Wellness ja spaa.** Spaahotellid ja erinevad teenused. Paketi koostamine. **Maakond kui turismisihtkoht.** Kodukoha turismivõimaluste tutvustamine. **Eesti pakettreisi koostamine ja esitlemine.** Sihtgrupi valik. Marsruut ja ajakava.
Hinnatavad õpitulemused:	Aine läbimisel õpilane oskab suhelda ja teenindada kliente vähemalt saksa keele algtasemel. Õpilane oskab tutvustada ennast, oma riiki ja turismivõimalusi.
Hindamine:	Mooduli hinne kujuneb: Hinne moodustub jooksvate hinnete kokkuvõttest ja arvestustöö hindest. Rühmatöö - pakettreisi / matkaprogrammi koostamine ja PowerPointi esitlus. Iseseisev töö - kodukoha looduse, turismi- ja rekreatsioonivõimaluste tutvustamine. Konkreetsete hinnatavate tegevuste loetelu ja hinnete osakaalu lõpuhindes määrab õpetaja moodulkavas.

Mooduli nimetus:	**Sündmuskorraldus**
Maht õppenädalates :	1
Eesmärk:	Õpetada liigitama sündmusi eesmärgist, sihtrühmast, formaadist ning teistest teguritest tulenevalt. Planeerima sündmuste tegevusi ning rahastamist: eelarve koostamine, sponsorlus, sissetulekuallikad, kuluartiklid.Turundama sündmust kasutades erinevad integreeritud turunduskommunikatsioonivõtteid. Õpetada nägema sündmust kui sihtkohaturismi arendamise võimalust.
Õppesisu:	**Sündmuse mõiste ja liigid** Sündmuste sarnased ja erinevad komponendid. Ärisündmused ja tööalased kohtumised. Laste- ja pereüritused. Meelelahutussündmused, rekreatiivsed üritused. **Sündmuse edukust määravad tegurid** Võtmetegevused, hea sündmuse iseloomustajad. Sündmuse planeerimine ja SWOT. Sündmuste kavandamise etapid **Kuluartiklite analüüs** Rahastamisallikad, sissetulekud, väljaminekud, võimalikud kokkuhoiukohad. Sponsorlus. **Kommunikatsioon ja turundus** Eduka suhtluse eeldused, eesmärgid. Integreeritud turunduskommunikatsiooni osad. Reklaam. Sündmus kui kommunikatsioonivorm. Sündmusturundus - sihtgrupid, eesmärgid, kategoriseerimine, plussid ja miinused. Sündmuse ja sündmusturunduse hindamine. Sündmusega seotud trükise või reklaamteksti kujundamine. **Sündmusturismi trendid ja suunavad jõud** Sündmusturism. Sündmuste sihid. Sündmuse organiseerijad. Sündmuse mõjud sihtkohale. **Sündmuse planeerimise protsess** Projekti planeerimine: kontseptsioon, tasuvusuuring, meeskond ja organisatsioon, toimumispaiga planeerimine, tegevusplaan ja elluviimine. Käibe tekitamine ja juhtimine. Eelarve koostamine. Riskide juhtimine. Sündmuse hindamine.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: -teab sündmuste rahastamise põhimõtteid ja oskab planeerida sissetulekud ning väljaminekud -analüüsida sündmuse mõjusid sihtkohale ning näha neid sündmusturismi kontekstis. Õppija oskab: -planeerida sündmusi tulenevalt sihtgrupist, eesmärgist ja formaadist. -turundada sündmust kasutades erivaid turunduskommunikatsiooni kanaleid ja võimalusi.
Hindamine:	Mooduli hinne kujuneb: Sündmuse planeerimine ja esitlus või sündmuse läbiviimine vastavalt kooli võimalustele ja vajadustele (50%) Sündmuse kommunikatsioon- trükise või reklaamteksti koostamine (20%) Sündmuskorralduse mõistete ja sisuliste küsimuste test (30%)

Mooduli nimetus:	**Kutsealane vene keele õpe**
Maht õppenädalates :	2
Nõuded õpingute alustamiseks :	Puuduvad.
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija arendab oma suulist ja kirjalikku keeleoskust; süvendab ja kinnistab eelnevalt õpitud võõrkeelt. Omandab loodusturismi ja rekreatsiooniga seotud sõnavara ja selle praktilist kasutamist. Luua baas edasisteks keeleõpinguteks.
Õppesisu:	**Mis keelt te räägite?** Keeleoskus, suhtlus olme- ja päevateemadel. **Inimestevaheline suhtlemine** Korrektse suulise ja kirjaliku suhtlemisoskuse arendamine ja täiendmine. Kutsealase terminoloogia tundmine ja kasutamine. Suhtlemine tavalises keelekasutusolukorras ja erinevates teenindussfäärides. Kõneetikett. Telefonivestlus. **Puhkus maal ja linnas.** Aktiivse puhkuse võimalused maal ja linnas. Mida eelistada? Transpordiliigid, tee juhatamine. **Rekreatiivne tegevus looduses. Matk. Meelespea ja nõuanded matkajale.** Vaatamisväärsused Eesti looduses. **Sport meie elus. Mängud ja konkursid.** Spordialade nimetused, terves kehas terve vaim. Tervisesport.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb loodusturismi ja rekreatsiooniga seotud sõnavara lisavõõrkeeles ja lisavõõrkeele grammatikat Õppija oskab: - suhelda suuliselt ja kirjalikult olme-, rekreatsiooni ning loodusturismi teemadel; - suhelda teenindus- ja müügisituatsioonides; - lugeda ametialaseid kirju ning dokumente, kasutades selleks vajalikku kirjandust (sõnaraamatud, ajakirjandus, Internet jm); - esitleda Eesti vaatamisväärsusi looduses - vestelda lisavõõrkeeles oma erialast
Hindamine:	Mooduli hinne kujuneb: moodul lõpeb kokkuvõtva hindega. Kokkuvõttev hinne sisaldab õppeprotsessi hindamist ja tulemuste analüüsi, osaoskuste(arusaamine, lugemine, kirjutamine, rääkimine) suulist ja kirjalikku kontrolli, iseseisva töö hinnet. Konkreetsete hinnatavate tegevuste loendi ja hindamiskriteeriumid kehtestab õpetaja moodulkavas.

Mooduli nimetus:	**Spaa teenused**
Maht õppenädalates :	1
Eesmärk:	Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised spaast kui majutusasutusest ja taastusravikeskusest. Omandab teadmised spaades pakutavatest teenusetest; õpib tundma spaade geograafilisi asukohti Eestis ja sellest tulenevaid põhi- ja lisa teenuseid. Omandab teadmised klientuurist ja spaa-turismist.
Õppesisu:	**Spaa olemus** Spaa kui majutusasutus. Spaa kui taastusravikeskustes. Spaa mõiste ja tähtsus. Spaade liigid. **Spaa teenused** Pakutavad teenused. Protseduurid. Kehahooldus. Ilusalong. Massaaž. Solaarium. Ujula. Saunad. Saunakompleks. Tervisekeskus. **Spaa paketid** Paketid, nende liigitus, kestus. Põhiteenused. Lisateenused. Spaad Eestis. Kodukoha spaa. **Spaa-turism** Spaade klientuur. Kõrghooaeg taastusravikeskustes.
Hinnatavad õpitulemused:	Õppija teab ja tunneb: -spaa tähendust ja tähtsust -spaas pakutavaid põhi- ja lisateenuseid -pakettide liigitust -Eesti spaasid piirkonniti Õppija oskab: -kirjeldada Eesti spaasid ja nendes pakutavaid teenuseid -koostada puhkepaketti spaale
Hindamine:	Mooduli hinne kujuneb: -praktilised tööd - õppekeskkonnas toimuva praktilise töö käigus täidetavad tööülesanded spaa paketi koostamise kohta (40%) -õpimapp - Eesti spaad. Turundus spaas (40%) -teoreetiliste teadmiste test (20%)

LISAD

LISA 1: **Õppebaasi kirjeldus**

Loodusturismi korralduse eriala õpetamiseks on olemas standardvarustusega õppeklassid ja kooli raamatukogusse soetatakse võimalikud eestikeelsed õppevahendid. Kutseõpetajad on soetanud omale isikliku ingliskeelse õppematerjali kogu, mida saab täiendamas käia TÜ raamatukogus.
Praktikapartnerite leidmiseks on praktikat koordineeriva õpetaja ülesandeks selliste praktikakohtade hankimine, kus suudetakse pakkuda praktikajuhendile ja õppekava tulemusliku omandamisel suunatud praktikategevusi.
Suur osa erialasest teooriaõppest toimub looduskeskkonnas (floora, fauna, ökosüsteemid jne).
Õppetööks oluliste vahendite printimise ja paljundamise võimalus on multimeediakeskuses.
Koolil on infokogu, mis teenindab Tartu KHK õpetajaid ja õpilasi. Lisaks õppekirjanduse, -videofilmide, CD, DVD laenutamisele on õpilastel võimalus raamatukogus teostada iseseisva tööna antud ülesandeid.